

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти “магістр”

Виконав: здобувачка

08-251М групи

Спеціальності 014 Середня освіта

Спеціалізації 014.021 Англійська мова і література

Освітня програма Середня освіта

(мова і література англійська)

Крупник Ганна Анатоліївна

Керівник: докторка педагогічних наук, професорка Федяєва В.Л.

Рецензент: кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри англійської

мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного

університету імені Павла Тичини Колісніченко А.І.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСТНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	8
1.1 Вимоги до компетентнісно-орієнтовної освітньої діяльності під час уроків іноземної мови.....	9
1.2 Види форм роботи та ефективні технології формування іншомовної компетенції на уроках іноземної мови.....	18
Висновки до першого розділу	25
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСТНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	27
2.1 Методика активізації розумової діяльності учнів під час комплексного засвоєння знань та способів практичної діяльності на уроках іноземної мови	27
2.2. Соціалізація особистості учнів під час організації навчально- пізнавальної діяльності на уроках іноземної мови.....	37
Висновки до другого розділу	46
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ.....	58

ВСТУП

Сьогодні виклики у сфері освіти вимагають переосмислення та залучення високоідейних стратегій, які охоплюють таке багатогранне поняття, як компетентнісний підхід. Він покликаний слугувати оновленню освітнього процесу, усіх навчальних технологій, якими користується вчитель на уроці. Фронтальним переконанням даного підходу є компетентнісно-орієнтована освіта, адже вона спрямована на усебічне усвоєння знань і засобів прикладної діяльності, що дозволяють людині успішно реалізувати себе в різних сферах життя.

Розглядаючи такий феномен, як компетентнісний підхід під час опанування іноземних, а, в нашому випадку, саме англійської мови, необхідно розтлумачити: це таким чином організований процес для учнів, який дозволяє їм без значних затрат зрозуміти зміст навчання. Його мета досягається за допомогою вирішення поставлених перед ними проблемних задач, підбору цікавих життєво наближених вправ, якими здобувачі освіти зможуть користуватися у повсякденному вжитку.

Основоположною компетентністю при викладанні закордонної мови, за загальними рекомендаціями Ради Європи, являється комунікативна, через забезпечення нею здобуття учасниками освітнього процесу майстерності обговорювати проблемні питання, провадити особисту думку. Таким чином у дітей розвивається здатність не тільки критично мислити, а й креативно, висловлювати власну думку й адаптуватися у іншомовному середовищі. Тому проблема організації компетентнісного підходу у викладанні іноземної мови визначена **актуальною** та центральною у нашій роботі.

Зв'язок роботи з науковими темами, програмами, планами. Кваліфікаційну роботу виконано відповідно до науково-дослідної теми кафедри «Формування професійної компетентності майбутніх учителів та викладачів іноземних мов в умовах діджиталізації», державний реєстраційний № 0123U104064.

Компетентнісно-орієнтовний підхід у системі освіти – предмет наукового дослідження таких визначних науковців, як І. Бабина, Т. Байбари, П. Бачинського, І. Беха, Н. Бібік, О. Варецької, Г. Гаврищак, І. Зязюна, Н. Дворнікової, І. Драча, С. Калашникової, Я. Кодлюк, В. Лугового, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, В. Свистун, О. Ситник, Ж. Таланової, Г. Терещук, В. Федяєвої, В. Ягуповата та інших.

В Україні основна вказівка до вибудови педагогічної програми з іншомовної комунікації у закладах загальної середньої освіти полягає у залученні міжкультурних зв'язків. Особлива увага приділяється лінгвістичній компетенції, обов'язковій дискурсивній стратегії, компонентам, що розвивають стратегічне мислення і немало важливим складникам лінгвістичного, соціального та культурного. Тому фундаментальними складниками поняття «компетентність» виявляється система знань, що на даний момент має віддалене відношення до запам'ятовування просто інформації. У цьому більше немає сенсу, адже вона у сучасному мінливому світі швидкоплинна. Від сучасних школярів життя вимагає орієнтуватися у різноманітних знаннях, які вони зможуть залучити у річище власної життєдіяльності, послуговуючись майстерністю миттєво вилучати їх із пам'яті у необхідний момент. Важливою компетенцією стає освоєння стратегічного мислення, завдяки якому промірковуються способи здобутку цих умінь. Адекватна оцінка світу, себе у його місцеположенні, конкретизованих знань з чітким планом: як їх отримати, і як їх примінити у щоденному вжитку – це наріжний камінь сьогодення. Позитивній самореалізації, підвищенню учбової мотивації під час навчально-виховного процесу, зацікавленості у досягненні шалених результатів, стимулювання успішності – всьому цьому сприяє залучення компетентнісного підходу на уроках англійської мови.

Враховуючи актуальність постанови зазначеної проблематики, її скудне теоретико-методологічне опрацювання, а також суспільна цінність,

спричинили вибір тематики магістерської роботи: «**Компетентнісний підхід у викладанні англійської мови в основній школі**».

Напрями удосконалення підходів і методів, із залученням проблематики компетентнісно-орієнтованого навчання при викладанні іншомовного предмету, опрацьовували такі визначні науковці: І. Бім, Е. Пасів, С. Шатилов (комунікативно-когнітивний підхід здобуття чужоземних мов); Ж. Вітлін, А. Мироліубов, С. Фоломкіна (сьогоднішні методики викладання іноземного мовлення); В. Гумбольд (натуралістичний метод); О. Есперсен, Г. Суїт (прямий метод); І. Зимова (комунікативно-діяльнісний).

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та методично дослідити застосування компетентнісного підходу під час викладання іноземної мови.

Для досягнення основної цілі наукової розвідки поставлені наступні **завдання:**

1. Здійснити теоретичне аналізування підходів до вивчення проблеми компетентнісного підходу у викладанні іноземної мови.

2. Визначити та систематизувати методи активації розумової діяльності здобувачів освітнього процесу під час комплексного засвоєння знань і способів практичної діяльності на уроках іноземної мови.

Об'єкт: Компетентнісно-орієнтовна іншомовна освіта.

Предмет: Компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови.

Задля досягнення мети запроваджено використання новітніх наукових підходів (аксіологічного, компетентнісного, соціокультурного, синергетичного, технологічного та парадигмального) та методи: аналізування наукових розвідок, в яких викрито основоположні чинники компетентнісно-орієнтованої парадигми; опрацьовування та узагальнювання робіт вітчизняних та зарубіжних дослідників; аналіз онлайн-ресурсів, що реалізують компетентнісний підхід, враховуючи організаційно-педагогічний, а також науково-методичний аспект на уроках іноземної мови.

Найбільш результативними технологіями формування чужомовної професійно-комунікативної компетентності у викладанні англійської мови вважаються інтерактивні застосунки. Мета їх примінення простягається у залученні всіх здобувачів до активного спілкування на занятті та навичок роботи в команді; при цьому формуючи сприятливу міжособистісну взаємодію серед оточуючих; у розвиткові знань, вмінь та навичок реалізації різномаїтих видів роботи, залучаючи як стандартизовані, так і нестереотипні ситуації. Важливим критерієм залишається набуття навичок критично і, водночас, творчо мислити, розв'язуючи поставлені завдання.

Інтерактивна діяльність покликана стимулювати емоційні прояви здобувачів освіти та їх самосвідомість, сприяти активному запам'ятовуванню, відтворенню інформації, розвивати та формувати комунікативні навички.

Наукова новизна одержаних результатів:

– *вперше*: досліджено вплив компетентнісного підходу на вдосконалення навичок здобувачів освіти та продемонстровано на прикладі уроку з теми «Travelling»; а також розкрито сутність методів активізації розумової діяльності під час занять;

– *розроблено та обґрунтовано* ефективність уроку, складеного за принципом компетентнісного підходу;

– *поглиблено уявлення* про соціалізацію особистості учнів під час побудови навчально-пізнавального функціонування на заняттях англійської мови;

– *набули подальшого розвитку* погляди про вплив форм роботи та ефективні технології на формування іншомовної компетенції під час уроків іноземної мови.

Практична значущість одержаних результатів розвідки полягає у тому, що основоположні принципи і висновки зможуть стати підґрунтям розробки конкретних рекомендацій, які будуть корисними і допоможуть у подальшій роботі упродовж вивчення дисциплін з методики навчання

іноземній мові у освітніх закладах. Окремі розділи магістерського дослідження можуть успішно використовуватися в університетах при впровадженні таких академічних дисциплін, як «Практика усного та писемного мовлення англійської мови», «Методика навчання іноземної мови в ЗЗСО»; «Лексикологія англійської мови»; «Сучасні технології навчання іноземних мов у ЗЗСО».

Апробація: основні результати нашого дослідження відображено у науковій статті: «Крупник Г. Компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови», що була надрукована у збірнику, присвяченого V Міжнародній науково-практичній конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «*Наука та освіта в дослідженнях молодих учених*», що відбувалася у м. Харків, 2024 рік» [27].

Структура та обсяг складається із вступу, двох розділів, висновків до першого і другого розділів, загальних висновків, списку наукових джерел із 64 найменувань (із них 8 іноземними мовами), 1 додатку на 6 сторінках та 1 рисунку. Сукупний обсяг роботи викладено на 64 сторінках, що включає в себе 51 сторінку основного тексту.

Отже, компетентнісно-орієнтований підхід спонукає здобувачів освітньо-виховного процесу до розвитку, самореалізування та інтелектуально-культурного визначення, диктує реалізацію змін, від якої залежить вектор руху – суха передача знань і умінь заміщується розвитком індивідуальності із чіткими життєвими та професійними компетенціями.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Компетентнісний підхід під час освоєння іноземних мов варто аналізувати як манеру побудови навчального і пізнавального функціонування здобувача освітньо-виховного процесу, що забезпечує освоєння ним сутності навчання і в той же час досягнення цілей навчальної діяльності при вирішенні певних проблемних задач.

Термінологічна база поняття «компетентність» доволі обширно досліджена. Так, Словник із професійної освіти даний феномен тлумачить як «сукупність знань та вмінь, що необхідні задля ведення професійної діяльності через вміння робити аналіз, вбачати її наслідки та перспективи, здобувати та продукувати інформацію у професійних цілях» [42; 45].

Практично, компетентнісний підхід визначає не освоєння здобувачем освіти роз'єднаних знань і вмінь, а майстерність їх застосування в комплексі. Адже саме здобуток життєдайно вагомих компетентностей обов'язково адресує особистості перспективу правильно зорієнтуватися серед сьогочасного товариства та інформаційного простору. Важливо реалізувати сучасний перехід від освітньої траєкторії за принципом «передача знань» до дієвого навчання, коли опанування знань відбувається засобами процесу створення здобувачем освіти особистих творчих продуктів.

Опрацьовуючи визначення компетентності, вважаємо за доцільне наголосити на таких важливих трьох компонентах, як: хочу, можу і реально оцінюю власні здобутки. До першого аспекту «Я хочу» відноситься рівень вихованості, тобто потреби у купі з мотиваційною сферою (тому що тільки та потреба, що чітко усвідомлюється, переростає згодом у мотивацію). Перед викладачем у першу чергу ставиться вимога досягнення освітніх цілей через усвідомлене ставлення здобувачів до усіх компонентів, розуміння важливості самої навчальної дисципліни «англійська мова», так і виконання завдань в аудиторії та поза нею. Наступний аспект – «Я можу» – царина операційної

діяльності, котра містить в собі знання, здібності та навченість, до того ж знання включають в себе системність, структурованість, зрощення загальножиттєвого досвіду у ході навчальної діяльності. На даному етапі надважливо надати здобувачам освіти такі засоби, завдяки яким вони матимуть змогу в подальшому житті розвиватися і самовдосконалюватися без втручання вчителя. І третій рівень розвитку – «Я оцінюю себе» – це найбільш важлива рефлексивна сфера, яка працює за принципом: «Я знаю, як діяти». Успішне досягнення цього етапу свідчить про найвищий показник засвоєння освітньої траєкторії [30].

Враховуючи усе вищесказане, зазначимо що компетентнісний підхід у освітньо-науковій галузі є парадигмальним утвором, неподільним, інтегральним поняттям, яке передбачає ґрунтовний розвиток особистості, новоутворення різного роду прийомів діяльності, необхідних для розв'язання задач, які зустрічаються в професійній роботі та вдосконалення професійних навичок, завдячуючи нарощенню системи компетентностей. Аналізування наукових джерел дозволяє конкретно розгалужувати поняття «компетентність» (має більш ширше значення: містить в собі склад певних знань, умінь та навичок, особистісних якостей, які неодмінні для досягнення блискучого результату у сфері діяльності) та «компетенція» (більш вузьке поняття, що включає в себе якість оволодіння компетенціями у практичній і професійній діяльності).

1.1 Вимоги до компетентнісно-орієнтовної освітньої діяльності під час уроків іноземної мови

В еру великого асортименту гаджетів і повсякденного зростання потоку інформації у сучасному побуті енциклопедичність припинила вважатися надцінністю, якою залишалася буквально нещодавно, лише декілька десятиліть тому. Знання віднині не являються значущою ціллю на уроках і освітянська нива змінюється у ногу із часом, тож необхідно вчити тому, що

насущене та поціновується сьогодні. Адже компетентнісне навчання і є сьогочасною відповіддю на вищезначені виклики.

Здобуття школярами компетентностей – насушна академічна стратегія уряду, що вимагає грандіозних перемін у багатоманітних нивах освіти, де відбувається закладення базових механізмів чужомовних взаємин за допомогою здійснення академічних дій, цілеспрямованих в бік освоєння відзнак життєдіяльності у новітньому соціумі.

Аналізування українських і закордонних розвідок в царині розробки компетентності призвів до заключення аргументованого умовиводу, що такі провідні дослідники, як І. Єрмаков, Г. Несен, Л. Сохань визначення «компетентність» тлумачать саме як процедуру розв'язання визначеної ситуації; Г. Вершловський, А. Новиков, Е. Шорт з позиції характеристики індивідуальності – здатності, якості, властивості; В. Баркасі, Н. Кузьміна, Л. Мітіна, виокремлюють у своїх працях ті якості викладача, які потрібні для продуктивної професійної діяльності. Змістовний внесок у розтлумачення дефініції «професійна компетентність», природу компетентнісно-орієнтованого підходу впроваджували науковці Е. Бібікова, Г. Кручиніна, І. Секрет, В. Теніщева [46, с.218-224].

Напрями покращення підходів і методів із застосуванням компетентнісного підходу простежували В. Гумбольд (природний метод); О. Есперсен, Г. Пальмер, Г. Суїт (прямий метод); М. Колковий, С. Фоломкіна (сьогочасні методи); В. Костомаров, Г. Рогова, (комунікативно-когнітивний); І. Зимова (комунікативно-діяльнісний) [31, с. 33–40; 37].

Т. Сорочан, окреслює: «Компетентнісний підхід під час вивчення іноземної мови це зміна вектору від буденної дії на успішний наслідок у діяльнісному параметрі, де є значущою майстерність поза як оперувати теоретичними знаннями, а й також перевтілюватися чи призвичаюватися до нинішніх вимог сучасності, оперувати інформацією, завзято учиняти, миттєво схвалювати рішення, вчитися протягом всього існування» [53, с. 9–12].

Щоб організувати урок з англійської мови із залученням компетентісно-орієнтованих компонентів, необхідно включити дидактику і методику, які враховують сучасні та актуальні виклики до педагогічної майстерності. Передусім це детермінується психофізіологією здобувачів освіти, що мають потребу у вживанні особливих, часто підпорядкованих віковій періодизації, а також навчальному досвідові, засобів презентування, активізування академічної сировини і прийомів ревізування ступеня його освоєння. Благополучна розв'язка визначеної проблематики усіляко підпорядковується доречно направленим науковим основам з метою запровадження компетентісно-орієнтованого викладання чужоземних мов. Передумовами для реалізації означених цілей і задач послуговуються завдяки таким підходам, як: особистісно-орієнтованому, комунікативному, діяльнісному і культурологічному. Завдячуючи вільному оволодінню зарубіжними мовами, учні активніше соціалізуються в сьогочасному всесвітньому терені.

Головна роль закладу загальної середньої освіти на даний момент – підготувати підрастаюче покоління до життя, навчити їх критичному мисленню, аналізуванню, опрацюванню тих обсягів інформації, які вони отримують нескінченною лавиною звідусіль, та обрати найнеобхідніше, установлювати першопричини і їх наслідки. Адже попередня концепція освіти, де школа фігурувала задля акумуляції знань сьогодні більше не виправдовує себе. Наша життєдіяльність зараз пронизана постійним навчанням, і тому заклад середньої освіти мусить навчити здобувачів освітнього процесу повсякчас осмислювати новітні знання, здобувати принагідну інформацію та послуговуватися нею.

Виходячи із вищезазначеного, можемо із впевненістю сповістити, що компетентісне навчання в перспективі сприяє успішності, цінності та конкурентоспроможності серед трудового попиту. Тому для наставника надважливо призвичаїтися розповсюджувати подібну науку. Сприятимуть цьому науково-методичні матеріали, які вміщують в собі проблематичні

розробки ситуацій, завдання з практичною орієнтацією, скеровані аналізувати та оцінювати повідомлення. Проте найголовніша запорука успіху здобувачів освітнього процесу – це готовність учителя до реалізації компетентнісного навчання.

Вдале активне поєднання знань, умілостей та вартостей, тільки комплексно, винагороджує результатом. Тому академічність не має виступати самоціллю, лиш скоріше за все засобом формування умінь. Для здобувачів освітнього процесу вагомо привчитись їх використовувати і у звичайних, і в нешаблонних, новітніх для учня обставинах. Таким чином формується значуща повага до даних компетенцій, актуальними стають навички пристосуватись та вишукувати шляхи прийняття рішень у розмаїтих обставинах.

Змістовна сутність компетентнісно-орієнтованого навчання іноземних мов, як акцентує О. Овчарук (Рис.1.1) визначається: «функціонуванням, що утворюється в рубежах оттаких складників: мотиваційного (відношення здобувачів освіти до навчального процесу й усвідомлення соціального попиту в освоєнні чужоземною мовою як прийомом міжкультурної комунікації, цінностями); діяльнісного (способи і форми реалізації навчальних дій, цілеспрямованих на зумисне вивчення іншомовної комунікації); когнітивного (розуміння, мудрість, освіченість під час чужомовного спілкування); контрольного-оцінювального (самооцінка і самоконтроль ступеня особистих академічних здобутків)» [20; 27, с. 75-76].

мотиваційний компонент

діяльнісний компонент

когнітивний компонент

контрольно-оцінний компонент

Рисунок 1.1. Змістовна сутність компетентнісно-орієнтованого навчання закордонних мов

Стратегічно значущою ціллю запровадження концепції НУШ є формотворення компетентностей учнів, важливих для благополучної реалізованості в соціумі. Основоположною компетенцією, що сприяє формації під час навчання у закладі середньої освіти є володіння іноземною (найчастіше саме англійською) мовою вільно. Предмет «Іноземна/Англійська мова» передбачає постановку таких викликів, котрі зобов'язаний розв'язувати нинішній педагог, володіючий розмаїтими офлайн і онлайн техніками, знаючий як психологічні, так і педагогічні ознаки вихованців, орієнтований у нормативно-правових документах, що врегульовують його фахове функціонування.

До основоположних компетентностей на елементарному щаблі академічного процесу припадає майстерність комунікувати зарубіжними мовами, що визначає потенціал схоплювати прості словосполучення і фрази англійською мовою, розмовляти нею у підходящих обставинах, освоєння досвіду спілкування із представниками чужої культури.

Освоєння чужоземних мов здійснюється за Державними стандартами та Типовими освітніми програмами. Викладання предмету відбувається за чотирма чинниками мовленнєвої практики: «аудіювання», «говоріння», «читання» та «письмо» [11; 12, с. 3-8].

Трансформація сутності викладання чужих мов комбінується з певними перемінами у стратегії новітньої загальної середньої освіти — спрямованістю академічної практики на формування у вихованців потрібних повсякденних компетентностей («life skills»), котрі у подальшому надаватимуть можливість випускникам шкіл, комфортно та упевнено виражатися в сьогочасному всесвітньому багатонаціональному та полікультуральному терені. Дана тенденція безпристрасно викликана низкою факторів, через пріоритет глобалізації та ущільнення інтернаціональних зносин у багатоманітних галузях життя. Іноземна/англійська мова на сьогоднішній момент зорієнтована на компетентнісний, комунікативний, діяльнісний, культурологічний та особистісно-орієнтований напрямок. Компетентнісний

підхід розкривається передусім у ході комунікації, адже учні засвоюють і прагматичні навички, і реалізують своє право на примінення їх на практиці. Тільки узгоджено здобувач освіти мусить персонально приймати участь в даному процесі, конкретно осмислить функції та призначення спілкування у поєднанні з іншими академічними кроками, набуде майстерності іномовного порозуміння у вербальній та письмовій конфігураціях.

Фундаментальні кроки оновлення змісту програми для здобувачів освіти, що відповідає компетентнісній парадигмі:

а) дидактичне розуміння підґрунтя академічного продукту з урахуванням доцільності, конгруентності їх комунікативним запитам, вдосталь необхідної для забезпечення іномовних комунікативних умислів;

б) формулювання вагомих школярам, адекватно до їх потенціальних перспектив, взаємозв'язків засвоєного предмету із життєдайним навиком, котрий співвідноситься із ступенем його корисності — ділянками вживання у насущних умовах порозуміння;

в) постачання продуктивної активації мовного продукту в розмаїтих видах мовлення через зацікавленість і вжиток щонайліпшого устрою заняття спільно із допоміжними матеріалами;

г) підтримка вмотивованого і усвідомленого усвоєння здобувачами прийомів дій з академічною чужомовною сировиною у рубежах чіткого окреслення суджень, об'єктів, явищ, фактів, як-от тематичного спілкування, набуття майстерності самотужки втілювати мовні дійства. Безпосередньо означені домінанти послуговуються методологічним основам з метою конструювання суті компетентнісно-орієнтованого учення закордонних мов [24].

Компетентнісно-орієнтовані задачі під час уроку зазвичай передбачають використання інформації, знань учасника освітнього процесу, його умінь та навичок. Вони потребують мобілізації творчого мислення, майстерності практичного застосування набутих знань. Перед викладачем постає завдання окреслити учням проблему та допомогти їм вирішити її

різноманітними шляхами. Водночас необхідно зазначити, що компетентнісно-орієнтована задача – це умисно вибудована дидактична структура, яка застосовується щоб сформулювати чи перевірити наочні та ключові компетенції.

Сценарій заняття розвивається приблизно за такою закономірністю: повідомлення теми, пояснення зв'язку з життєвими ситуаціями. Її викладання ґрунтується на проблемному та діяльнісному підходах. Така направленість до розкриття теми довготриваліша, але і значно дієвіша, актуальна. Таким чином учитель продукує в учнів не лише наочні знання та вмільсть, а ще і провідні компетентності й сталі вправності («soft skills»). Здобувачам освітнього процесу надається змога впроваджувати аналізування та синтезування інформації, оцінювання та створення нових продуктів. Надважливий елемент компетентнісного підходу – співробітництво серед членів учнівського колективу один з одним і з вчителем, підтримання бесіди та вжиток педагогом формувального поціновування.

Для того, щоб провести урок, що включає в себе елементи компетентнісного підходу, педагог змушений витратити збільшений часовий проміжок, аби згенерувати ситуації, що містять завдання проблемного характеру, підготувати запитання та сценарій бесіди зі здобувачами освіти. Викладач, за основоположним завданням компетентнісного підходу, самостійно підбирає мережеві засоби, дидактику, яка слугує додатком підручника, щоб цілком відповідати класичним канонам даного напрямлення.

Вагомим атрибутом компетентності являється передусім суб'єктність здобувача освітньо-виховного процесу, його належне відношення до навчальної діяльності, майстерність навчатися самотужки.

Точними елементами є:

- здатність встановлювати академічні шляхи;
- визначати еталони вірності реалізації задачі;
- незалежно улаштовувати особисту роботу;
- вправність у тайм-менеджменті;

- вміння просити помочі за необхідності, або адресувати підтримку і співробітництво між членами колективу;
- реалізовувати самостійну і взаємну оцінку роботи на уроці.

Ще одним важливим аспектом під час компетентнісного навчання являється роль дисципліни, вона в свою чергу суттєво підвищується, адже кооперація учнів, функціонування в мікро або макро колективах вимагає додержання всіма сторонами загальних приписів поведінки.

Щоб налагодити конструктивну співпрацю в класі за компетентнісного підходу, необхідно застосувати такі принципи:

Правила та основні вимоги мусять будуватися чітко і зрозуміло. Доступні вимоги здобувачам освіти буде легше опанувати. Вони мусять узгоджувати час, зразок діяльності у різноманітних обставинах.

Співпраця в парах, потім у групах. Гарантія конструктивної кооперації здобувачів освіти у групах – схильність ефективно домовлятися, розподіляти ролі та співпрацювати.

Завдання на розвиток навичок діалогу. Учасникам освітньо-виховного процесу необхідно вступити в діалог і узгодити, як реалізовуватимуть завдання, які заохочуватимуть порозуміння, диктуватимуть дітям підготувати і, натомість, запровадити власні осередковані норми.

Уведення компетентнісного підходу у концептуальну основу навчального закладу є одним із визначних принципів поновлення сутності і добротності освіти. Новітня державна установа середньої освіти змушується підтримувати розріст демократичної цивілізації, формулювати неодмінні у євро-інтегрованих товариствах навички, а також не мало важливими є політико-правові і соціально-економічні знання.

Сутність компетентнісного підходу наполягає на обов'язковому оволодінні закордонною мовою, враховуючи парадигму взаємин між різними культурами народу, мова якого вивчається. Подібний принцип обумовлює належну практику, скеровану на формулювання у підростаючого покоління бажання підтримки міжкультурного діалогу в типових галузях, тематиці і

подій, які підпорядковані навчальному плануванню, рекомендованому Міністерством освіти України. Сучасна комунікативна і дійова техніка вчення надає спроможність реалізовувати академічні дійства та акти, направлені на закріплення навиків та умінь вдумливо втілювати різноманітну діяльність, взаємопов'язані із оволодінням і вживанням мовного чи мовленнєвого продукту, формулює спроможність моніторити становище, осмислювати проблематику, навколо котрої чиниться порозуміння, проектувати особисту комунікативну позицію, у разі необхідності її виправляти.

Як зазначає В. Редько: «Основоположним завданням даного підходу являється не тільки освоєння академічних майстерностей, а також і вміння ефектно послуговуватися ними в повсякденній діяльності, наче інструментом вирішення розмаїтих буденних викликів» [24].

Згідно із теорією комунікаціного підходу, увесь хід учення доцільно аналізувати з точки зору специфічної функції учасників навчального процесу, що являється авторитетною для них і чиниться на щаблях влучно окреслених діалогічних шаблонів, які проектують конкретні установи контактування. Прийомами закордонного мовлення у здобувачів освіти покроково створюються деталі фундаментальних компетентностей згідно з тематикою бесід і мовного плану, означеного згідно вікового періоду. Доволі актуально, щоб здобувачі опановували знання не тільки шаблонно, що прописані у пояснювальній записці до курсу «Англійська мова», але й синхронно виконували роботу, цілеспрямовану на опанування вимог комунікативного поведження, котрих варто додержуватися впродовж обговорення.

Тож, компетентнісний підхід у освітній діяльності являється інтегральним поняттям, який розкриває всебічний розвиток особистості здобувача освіти, формування засобів діяльності, що необхідні для вирішення життєво значущих завдань та формування відповідних навичок, в основі яких набуваються необхідні компетентності.

1.2 Види форм роботи та ефективні технології формування іноземної компетенції на уроках іноземної мови

В нашій державі, слідом за всесвітньою та європейською громадськістю, переконання компетентісно-орієнтованого навчання настільки виходить на щабель академічної дипломатії й запроваджується до поширення викладання чужоземних мов у закладах фронтальної осередкової освіти.

Спираючись на Державний стандарт України, що стосується викладання іноземних мов у ЗЗСО, основоположною ціллю освоєння закордонної мови являється систематизація комунікативної майстерності здобувачів освіти. Дане указує на те, що по завершенню здобувач зобов'язаний оволодіти неодмінними знаннями, навичками і вміннями, втілювати різноманітні складові мовленнєвої майстерності: говоріння, аудіювання, письмо, читання. Поволі в українській методиці появилася системна дефініція «*комунікативна компетенція*», яка пояснюється хистом реалізовувати контактування через вимову, себто транслювати та мінятися судженнями в різних обставинах під час процесу взаємодіяння з оточуючими, безпомилково застосовувати порядок мовних і мовленнєвих засад й облаштовувати комунікативне функціонування, еквівалентне оригінальній обстановці порозуміння. Комунікативна майстерність не аналізується як особиста спрямованість здобувача освіти, її наявність виражається у ході контактування.

Нові виклики впродовж навчання іноземних мов зміцнюють позиції таких підходів, як: компетентісний, комунікативний, діяльнісний, орієнтований на особистість й культурологічний. Наразі Міністерством освіти та науки України дані функції активно скеровуються на забезпечення учнів достатнім рівнем іноземної комунікації, яка дала б їм спроможність без серйозних силкувань приступати та потакати мовленнєвій активності на кордонах тем, передбачених програмою, з ціллю послуговуватися еквівалентними мовними зразками та додержуватися атрибутів нормативного

комунікативного функціонування в різноманітних суспільних засадах контактування.

Як загально відомо, комунікативний підхід при викладанні іноземної/англійської мови, вбачає дієву участь здобувачів освіти впродовж навчально-виховного шляху, вагомої ролі набирає комунікативна майстерність, що припадає на розмаїті чинники мовлення – «аудіювання», «читання», «говоріння» і «письма».

Задача педагога – ввести до освітньої траєкторії отакі технологічні засоби, методики та формотворення, через котрі втілюються стабільні сутнісні напрями в передумовах концепції НУШ.

Першорядна задача предмету «Іноземна мова» – посприяти вдосконаленню здобувачами освіти умінь і навичок контактування і в усній, і в письмовій конфігураціях згідно додатків, цілей та суспільних засад мовленнєвого функціонування у розповсюджених царинах і обставинах.

Провідна ціль учіння розгортається засобом формування у здобувачів освітньої траєкторії комунікативної майстерності, основою для котрої являється комунікативні вміння, зрощені на засадах мовного хисту.

Урок англійської на первинному щаблі здобування послуговується деякою особливістю, позаяк, у порівнянні з іншими предметами, в якості основоположної мети навчання виступає формулювання комунікативної компетенції здобувачів. Сьогочасним вагомим викликом опанування закордонною мовою рахується уявлення інакшої культури й готовність влитися до діалогу менталітетів. Дана ціль добувається шляхом вбирання в себе хисту кроскультурної комунікативної взаємодії. Особливості викладання, організовані на підніжжі завдань комунікативного характеру, навчання іншомовного спілкування із застосовуванням усіх неодмінних для цього задач, є якісною рисою уроку.

Фундаментальна сутність у викладанні зарубіжних мов полягає в аналізуванні дидактично доречного добору й специфічного засобу упорядкування структури академічних впливів на здобувачів,

цілеспрямовану на навченість спілкуватися усно й письмово, адекватно до поставлених цілей, які координуються сутністю учбового плану.

Останнім часом учбові плани із закордонних мов формулюються над рамково-шаблонним принципом: відзначаються сукупні цілі освітньої траєкторії, залучається типізовано-стандартизована тематичність контактування окремо для кожної вікової категорії в рамках особистісної, громадської, академічної ниви. Даний фактор дає змогу педагогам та розробникам навчальних посібників самотужки установлювати інформаційну змістовність засобів, які мусять продукувати школярі, із сутністю котрих їм припадає ознайомитись (у писемних текстах та аудіоматеріалах), залучати допоміжні мережеві матеріали, притаманні місцевості, де вони живуть (краєзнавчо-регіональний показник).

Ціль вчення у парадигмі компетентісно-орієнтованого підходу іномовної комунікації розгортається в скерованості академічного шляху на нанизування на здобувачів освіти здібності цілісно суміщати освоєні знання, сформульовані вправності й навички, збагачувати учбову мудрість, крізь призму свого світобачення засобом перцепції через читання та слухання [21].

Впровадження міжкультурної чужомовної комунікативної компетентності являється надважливою практикою, адже вона відбувається у форматі культурологічного діалогу. Ця ціль покладена на плечі педагогічного працівника, яку він повсякчас впроваджує, залучаючи собі у поміч навчальний посібник, що вміщує основоположні компоненти. Серед них доцільно звернути увагу на такі, як підвищення мотивації (відношення учасників освітнього процесу до навчальної діяльності та свідомого ставлення до соціального попиту впродовж опанування зарубіжної вимови); як прийомом міжкультурного контактування; як діяльного чинника (манери і конфігурації реалізації учбових впливів, цілеспрямованих на свідоме покращення чужомовним спілкуванням); контрольо-оцінного

(самооцінювання і самоконтроль ступеня власних академічних здобутків) [33].

У сучасних українських реаліях парадигмальна концепція шкільної чужомовної освіти направлена на отаку побудову навчання, що забезпечує комунікаційно-дієвий характер траєкторії освоєння англійською мовою у взаємодії з міжкультурною скерованістю цієї сутності. Вищеописаний чинник обумовлений популярністю, що принесла з собою глобальність в установці міжконтинентальних зносин. Цей факт впливає на посилення соціокультурного процесу змісту освіти. В. Кизенко, М. Савченко у своєму дослідженні зазначають: «Забезпечення спроможності здобувачів освіти вживати зарубіжну мову як засіб порозуміння між різними культурами, з обов'язковою перспективою для школярів генерувати індивідуальні, етнічно-національні, мовно-культуральні, громадсько-моралістичні та європейські цінності, що підсилює академічну функціональність та забезпечує передумови для включеності в новітній планетарний соціум» [16, с.72–84].

Як загально відомо, вивчення окремих слів та фразеологізмів, освоєння фонетики являється хоч і міцною основою комунікативного функціонування, проте не в змозі покрити повноцінного її застосування, позаяк реалістичні повсякденні обставини не мають ніякого прикладного значення до повторення однотипних висловів, створення діалогів по шаблону. Тому дуже важливо, щоб педагог проектував спілкування, максимально наближене до повсякденності [35].

Під час іномовного порозуміння в межах цих ситуацій здобувачі освітнього процесу поглиблюють мовні прийоми, покращують особистий навик комунікування в рамках міжпредметних вмінь, приналагоджуючись таким чином до реальності.

Отож саме тому, на сьогоднішній момент важливу роль відіграє шкільний підручник, на стадії ребредингу НУШ, введення новітніх освітянських технік, упровадження новітніх засобів до вдосконалення зарубіжною мовою, який природньо синергизований до насущних викликів

сьогочасної освіти. Історична практика демонструє жвавість зміни педагогічного погляду на проблематику викладу матеріалу і, як результат, суттєвіші пертурбації точаться в академічному посібнику.

Суспільний попит у бік креативно мислячої, рішучої і допитливої персони, змушує відтворюватися і у матеріалі сучасного шкільного навчального підручника, який може містити в собі цінні мотиваційні можливості, котрі спроможні зацікавити здобувачів освіти вдосконалювати власну майстерність на поприщі англійського мовознавства. Зважаючи на нинішні виклики країни до учня, що закінчує заклад освіти, посібник змушений стати продуктивним і сприяти активації школярів, вести їх до успіху. Академічний вміст шкільного посібника зумовлений постачати першочерговий ріст персонального потенціалу та хисту учнів у ході розвитку їх міжкультурної комунікації.

Сучасний підручник покликаний поєднувати ініціативний підхід і багатоманітні, наближені до реальних життєвих ситуацій тематичні підбірки, має бути орієнтований на реалізацію задач, які означені у рекомендаціях Міністерства освіти України.

Під час уроків англійської мови часто сучасні педагоги використовують різноманітні методи навчання: рольово-імітаційні ігри, театралізовані завдання, дискусійний метод – усі влучно принагоджуються для використання. Американський психолог Говард Гарднер у своїй Теорії множинного інтелекту зазначає: «Люди мають 8 видів інтелекту і під час вивчення певного тематичного блоку у закладі освіти до нього необхідно вдаватися різноманітними способами, з метою опитати всіх здобувачів. «Особистий шлях» являється саме таким із способів, де завершальною ціллю буде визначення, який саме метод краще обрати» [60]. Т. Армстронг висовує думку: «Необхідно застосовувати ігри під час уроків, вони імпонують школярам з розвиненим міжособистісним інтелектом, позаяк таким чином організовується чудова ситуація взаємодії серед однолітків» [57].

Одним із напрямів досягнення активності здобувачів освітнього процесу на занятті є запровадження ігор у поєднанні з інаковими немало важливими методиками. У першу чергу, ігри завжди приносять задоволення у будь-якому віковому діапазоні здобувачів освітньої траєкторії, що вельми актуально, тому що сприяють активізації школярів, які, можливо, попервах є безініціативні, незацікавлені. Гра в класі створює доброзичливу й позитивну атмосферу, завдяки їй учасники можуть будувати стосунки та почувати себе рівними. Даний вид діяльності може бути влучним засобом вправлятися в досконалості, адже вони швидко залучають до обігрування різноманітних обставин із реальності у англійських державах, задля набуття безперешкодного досвіду. Насамперед, ігри корисні для сором'язливих здобувачів освітнього процесу, дітей зі заниженою самооцінкою, а це найбільш помітно, коли дія розігрується в мікрогрупах, адже дозволяє проявляти себе не на великій публіці, а лише серед членів референтної групи. Дж. Лангрен зазначає: «Поza тим, часом легше проявитися і опустити хвилювання через особисту сором'язливість граючи, адже тоді атмосфера легка, вільна, без зайвих хвилювань щодо граматичних канонів» [61].

Наведемо приклади 12 найрозповсюдженіших ігор, якими може скористатися вчитель під час уроку з компетентнісним підходом [21]:

«Розподіл на мікрогрупи. Педагог об'єднує здобувачів у мікрогрупи. Для прикладу можемо навести гру «Своя група»: при вивченні теми «Професії» вчитель формує команди під назвами «продавці», «вчителі», «лікарі», «будівельники», так як мають бути впізнавані та загальновідомі. Необхідно підготувати заготовки, роздати учасникам освітнього процесу. Потім школярі реалізовуватимуть сценки, спостерігаючи за командою і в результаті, групуватимуться за подібністю.

Вступні види ігор. Для прикладу проілюструємо гру під назвою «Пошук людей» - здобувачі освіти, переміщуючись в аудиторії, зустрічають інших учасників, котрі проживали у англійському селищі, нещодавно відвідували Америку, ближчим часом куштували гамбургери. Необхідно

послугуватися цільовою мовою, використовувати лексичний матеріал, здобуваючи і вдосконалюючи ці знання. Інший різновид гри: «clever Catherine» («розумна Катерина»), таким чином вдало вивчаються прикметники.

Гри на групову згуртованість. «Зоопарк»: усім учням привласнюються назви тварин, вони сідають у коло, але одному учасникові стільця не вистачає. Він промовляє wolf, підводяться і міняються місцями однокласники із однотиповими назвами. Потім інший учасник називає слово dog. І так гра продовжується. Дозволяється підбирати інший лексичний матеріал.

Гри-руханки. Зразком вкажемо забавлянку «Ходіння лінією» необхідно виконувати інструкції, роблячи дві дії одночасно. Педагог пояснює англійською. Або гра «Петрик каже: стрибайте», «Петрик каже: плескайте руками», завдячуючи психомоториці, гра приносить благополучний ефект [62, с. 107-111].

Гра, де педагог підказує. Такі види діяльності беззаперечно годяться для покращення знань на уроках. Адже примітки написані не рідною мовою, а це розширює, у свою чергу, кругозір школярів, словниковий запас. Сюди включають ребуси, загадки, сканворди. _

Гри, що навчають. Вашій увазі пропонується навчальна гра «Кур'єр», де діти мають відправити «пошту» й пересвідчитися, чи опиниться та в потрібному місці. Найперше, що необхідно зробити вчителю – надати «пошту», до прикладу kitchen («кухня»), bedroom («спальня»), bathroom («ванна кімната») тощо. Необхідно підготувати картки з написами knife («ніж») або слово freezer («холодильник») тощо. Кожен учень мусить взятися за роботу по доставці, сортуючи їх за подібністю.

Акторство. До ігор даної групи належить, наприклад, гра «Хто я?». За умовами клас об'єднується у підгрупи. Учні пропонується виконати перевтілення в представника однієї із професій. Необхідно вгадати чи поставити уточнення; учень, що виконує роль актора відповідає просто короткими фразами: «так, погоджуюсь» або «ні, не погоджуюсь». У свою

чергу, вчитель на власний розсуд розподіляє бали та визначає команду-переможця.

Малювання та розфарбовки. Продемонструємо вашій увазі забавку «Малювання іноземною мовою», де діти не розповідають, а промальовують завдання. Даний вид діяльності пропрацює інакші ланки, що стимулює мозкову діяльність і позитивно впливає на розвиток комунікативної компетентності усього класу.

Картки. Однією з таких ігор є загальновідома гра «Бінго». Вчитель малює предмети, школярі отримують зображення, що опосередковано відносяться до даної теми. Таким чином здобувачі освіти змушені з'ясувати, що це.

Забавка зі словами. Можуть включати в себе кроссворди або вишукування слів, заповнення діаграми, учасникам пропонується шукати, для прикладу, назви меблів, посуду, напоїв англійською.

Забавки з сюжетом. Яскравим зразком буде така, як «Розкажи історію», відбувається у веселій та кумедній обстановці. За правилами гри, діти отримують кожен по слову. Вчитель вигадує легенду, а учні вставляють свої слова, підлаштовуючи під загальний груповий сюжет.

Загадки. «Загадки про англomовні країни», на кшталт: «У неї багато частин, вона оточена морем». Відповідь: «Англія». Школярі попарно вигадують свої шаради» [21].

Висновки до першого розділу. Отже, застосування компетентнісного підходу при навчанні англійській мові у загальноосвітніх школах виховує зрілу, всебічно розвинену особистість. Вона, по закінченню освітнього закладу, готова до викликів сучасного суспільства, активна, комунікабельна. Така людина впевнена в собі, з високим показником конкурентоспроможності у майбутньому на ринку праці, готова до взаємодії не тільки серед співвітчизників, а і взагалі у будь-якій точці світу.

Даний підхід насамперед забезпечує спроможність освіченої особи втілювати грандіозну мультипредметну та багатофункціональну життєдіяльність. Вихованець не боїться викликів, впевнено йде до своєї мети, послуговується усним та писемним мовленням на достатньо високому рівні. З легкістю підтримує діалог з носіями мови, знає їх культуру, орієнтується у відмінностях менталітетів.

Тому дуже важливим являється упровадження засобів, що розвивають критичність суджень. Активний індивід, завдячуючи додержанню педагогом вимог до компетентнісного підходу на своїх уроках із закордонної мови, завжди вмотивований, націлений на успішний результат, креативний і не заангажований. Включення проблемних чи ігрових ситуацій у сценарій уроку сприяє розвитку надважливої комунікативної компетенції.

На сучасних уроках іноземної мови особливо важливо використовувати вищеописані ігрові засоби на будь-якому із етапів вивчення предмету «Англійська мова». Взагалі, використання інформаційно-комунікаційних технологій являється основою процесу інформатизації освіти, покращує щабель вчення, надає ресурсності.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У розділі здійснено аналізування стану вивчення проблеми застосування компетентнісного підходу під час викладання предмету «Англійська мова» у загальноосвітніх навчальних закладах України. Розглянуто актуальні питання застосовування інноваційно-технологічних засобів, деталізовано дефініції основних понять розвідки, вивчено освітянські програми, згідно стандарту, що рекомендований Міністерством освіти і науки України для закладів загальної середньої освіти.

Розроблено конспект уроку, під час якого запроваджено компетентнісний підхід у викладанні англійської мови.

Компетентність людини – це структурований набір знань, умінь, навичок, а також і взаємовідносин, котрі назбируються в ході навчальної діяльності. Новітні виклики вимагають від педагога акцентувати свою увагу на модернізованих діях, розподіляючи функціональні обов'язки, надаючи пріоритетність вже не інформаційній, а організаторській, управлінській та консультативній роботі. Закономірна зміна акцентів в учнівській діяльності несе в собі необхідність бути активними, передбачати самостійну й самоосвітню роботу. І взагалі рухатися конгруентно, разом із сучасним, мінливим світом.

2.1 Методика активізації розумової діяльності учнів під час комплексного засвоєння знань та способів практичної діяльності на уроках іноземної мови

Сьогодні напрямки розширення всесвітнього товариства неминуче маркуються на різноманітних площинах гуманістичного побуту, не зостається обабіч також і освітянська царина. Нині освіта України знаходиться у становищі організаційного реформування та модернізації.

Як зазначає професорка Херсонського державного університету В. Федяєва: «Мова ведеться щодо побудови сучасного, затребуваного суспільством, освітнього процесу, заснованого на підґрунтях компетентнісного підходу, тож обов'язково очікується порядок впливів на розвиток здобувача засобами сьогоденних педагогічних технологій, відновленої та актуальної підоснови освіти, діяльних методів, прийомів і засобів навчання» [54, с. 12-18].

«Ключова компетентність «спілкування іноземними мовами» безапеляційно надає індивідууму ерудицію, перспективу послуговуватися багатогранним лексичним запасом, фундаментальні знання з граматики, майстерність легко схоплювати іноземну (в нашому випадку англійську) мову: слухати, розуміти прочитане. Здобуті навички формують повносилу компетентність через яку особа, котра її освоїла, здатна миттєво опрацювати та осмислити нове, здійснити аналізування матеріалу, примінити одержаний досвід у максимально наближених до реальності життєвих ситуаціях з іноземцями. Ґрунтовні, фундаментальні знання, що підкріпленні відповідними вміннями й навичками, спроможні зробити процес зросту компетентностей постійним і безперервним» [54].

На сьогодні все більшої популяризації зазнає, як вказує О. Скубашевська: «Технологія перевернутого навчання («flipped learning»), мета якої сприяти динамічності та інтерактивності освіти» [50, с. 197–209]. Головна ознака навчання за даною технологією – це привернення уваги здобувачів освітнього процесу до практичної діяльності, себто реалізовувати набуті самостійним чином теоретико-методологічні знання, застосовуючи їх на практичному досвіді. В такому разі, здобувачі освітнього процесу самотужки досліджують теорію в домашніх умовах (враховуючи індивідуально-вікові особливості здобувачів), а практичні завдання виконують в класі разом із педагогом. Особливості такої форми навчання полягають у продукуванні важливих умінь, до яких належить: критичне аналізування повідомлення, творчий вжиток, щоб вирішити поставлені перед

індивідуумом задачі, займаючись аутотренінговим вченням, свідоме судження освітньої траєкторії й особистих вимог стосовно неї, спрага й усвідомлення жаги підростаючого покоління набувати мудрості пожиттєво.

І. Максак вказує: «Комбіноване, або його ще називають «перемішане навчання» («blended learning»), а також «гібридне навчання» («hybrid learning»), «навчання, завдяки технологіям» («technology-mediated instruction»), «веброзширене навчання» («web-enhanced instruction»), «навчання у змішаному режимі» («mix-model instruction»), котре ґрунтується на залученні техногологічних застосунків на заняттях. Ознака даного виду навчальної діяльності – суміщення сакраментальних технологій у поєднанні із інноваційними на базі електронного, дистанційного та мобільного навчання» [32, с.247-249].

Ю. Руднік та О. Котенко у своїй статті пишуть: «У підніжжя даної технології покладено такі конфігурації навчання: «дистанційне» («distance learning»), «аудиторне навчання» («face-to-face learning») й «навчання через Інтернет-ресурси» («online learning»). Слід зазначити, що фундаментальними прерогативами являється різноваріативність форм навчання, пластичність графіку навчальної діяльності, зріст мотивованості й поліпшення ефекту від шляху засвоєння іномовним продуктом» [44, с. 32–36; 63].

Індивідуально-групову пошукову діяльність суб'єктів освітнього процесу заохочує також і застосування концепції проблемного навчання, адже воно сприяє розвитку не тільки інноваційного мислення й уміння миттєво і влучно відшукувати, розбирати, суворо й компетентнісно розцінювати відшукане інформування. Насамперед, надважливо уміти використовувати іноземну, а у нашому випадку, згідно тематики магістерського дослідження, англійську мову, за умови максимального приближених до дійсності мовотворчих обставин задля вирішування багатоманітних педагогічних доручень, обставин та питань. Її застосування припустиме, якщо врахуватимуться сфери інтересів здобувачів освіти, що

забезпечить підвищення мотивації до оволодіння іноземним матеріалом при розв'язанні педагогічно зорганізованих проблемних завдань.

Уживання технічних засобів навчання під час академічної діяльності позитивно впливає на світосприйняття, полегшення при запам'ятовуванні академічного навантаження, творчого потенціалу, активації руху вздовж наміченої освітньої траєкторії, вмотивованості учнівського колективу. Властивістю цих технологій є потенціал підналагоджуватися до кожного здобувача освіти індивідуально, потураючи його потребам та рівневі іномовної комунікативної компетентності під час розробки проблематичних задач з предмету «Англійська мова». Зокрема, ужиток вищезазначених інструментів надає можливість запроваджувати принцип наочності за участі мультимедійного матеріалу, що всецілісно відповідає сьогочасним викликам суспільства.

Прикладом однієї із подібних, як зазначає Ю. Руднік [45; 63], є інноваційно-технологічна методика «web-quest»: «Веб-квест — проблемна задача, що включає в себе елементи рольово-театральних ігор за допомогою різноманітних інформаційних Інтернет-ресурсів». Проблематика виробництва й примінення квестів на освітянській ниві завзято вивчається провідними вченими: Б. Додж і Т. Марч [64], М. Андрєєвою та Я. Биховським [56], О. Гапеєвою [7, с. 335–340], М. Гриневич [9, с. 153–155], Н. Кононець [22, с. 138-143], Г. Шаматоною. Своєю ефективністю даний метод вигороджує тому, що вбачає у ньому таку необхідність у сучасних обставинах, що склалися, як заочно-дистанційне навчання, а також при проектній практиці, визначаючи новітні перспективи, збагачує змістовність навчання, а методи і форми навчального процесу, застосовуються і поза аудиторією. Отже, специфічними штрихами веб-квесту передбачено диференціаціювання, дистанціювання, індивідуалізування, які демонструють влучність, сприяючи підготовці компетентного здобувача. Як зазначають М. Кадемія та Л. Шевченко: «Веб-квести, при їх вмілому застосуванні,

допомагають сформувати такі важливі компетенції, як інформаційна, комунікаційна, культурологічна, соціальна» [15].

Ю. Руднік [45; 63] позначає: «Поміж чималої кількості інтернет-технологій, які передбачає методика активізації розумової діяльності здобувачів освітнього процесу, варто підкреслити такі програми і ресурси, котрі продукують інтерактивні історії онлайн — «Storybird», «StoryJumper»; флешкартки з метою оволодіння іншомовними лексичними одиницями — «Anki», «Quizlet», «Barabook»; хмар-теги — «WordArt»; комікси — «Writecomics», «ToonDoo»; розмаїті форми контролю (опитування, тест або вікторина) — «Quizalize», «Socrative», «Formative», «Kahoot»; карти знань — «Coogler», «Mindomo», «Mind-map», «Mind-Meister», «Xmind»; для синхронної роботи дітей засобом гуртового стенду — «Padlet», «Linoit» [63, с. 17–20].

Продемонстровані вище застосунки адресовані на організацію сукупної праці учасників освітнього процесу, на побудову взаємин допомоги та підтримки поміж суб'єктами навчання, за рахунок загальної доступності ресурсу. Безсумнівно, наразі впроваджено величезну кількість співзвучного контенту, спроможного впорядкувати колективну роботу в аудиторії та поза нею. Тож, їх запровадження надає шанс синхронізовано, із навичками сумісної роботи та спілкування у мікро або мікрогрупах, формулювати майстерність цифрової компетентності. На сьогоднішній момент ці технології показали свою ефективність, тому що сприяють здійсненню успішної реалізації індивідуума, підвищенню комунікативних навичок у мобільному та мінливому світі. Підростаюче покоління стає більш активним, відкритим до освоєння нових знань. О. Комар зазначає у своєму дослідженні: «Впродовж даного процесу суб'єкти спілкування вчать демократичності, критичності мислення та прийняттю продуманих рішень» [19].

Поміж найбільш відомих форм роботи, що відповідають методиці активізації розумової діяльності, Я. Омельченко вирізняє подібні: «Внутрішнє/зовнішнє коло («inside/outside circles»), мозковий штурм

(«brainstorm»), обмінювання думками («think-pair-share»), інтерактивна технологія «KWL-Chart» («Know — Want to know — Learnt»), цілеспрямована на оформлення досвіду критичного читання» [36].

У своїй монографії науковці І. Костікова та О. Казачінер пишуть: «Методика під назвою Асоціативний кущ («Spidergram», «Mind Map»), добре зарекомендувала себе у процесі активізації розумової діяльності здобувачів освітнього процесу, їх ще прийнято називати ментальними картами, картами розуму, інтелект-картами. Її корисність завбачена універсальністю, продуктивністю обробітку й структуризації інформації, адже продукує підвищення креативу, розкриває індивідуальність, а під час колективної діяльності формує майстерність співпраці, ефективної комунікації» [26, с.41].

Науковці, такі як, Ю. Руднік [45], І. Костікова, О. Казачінер [26, с.41], схвально відгукуються і про методику «English Language Portfolio»: «Дана методична інновація є надзвичайно ефективною для здобувачів освітнього процесу, адже вдовольняє потребу учня до самостійного навчання, до розвитку критичності мисленнєвих процесів, прагнучи і набуваючи владного пізнання й реалізації» [44; 45; 63; 26].

Запровадження необхідного сьогодні, дуже актуального дистанційного навчання, скеровує учасників навчально-виховного процесу на творчість, розвиває майстерність самостійності та самодостатності, розв'язуючи практико-проблематичні шаблони у деяких фрагментах уроку. Ю. Руднік [45] акцентує: «Завдячуючи комп'ютерним, або як їх ще прийнято називати, хмарним технологіям, таким із них, як-от Google-сервіси, соціальні мережі, девайс-застосунки, із шансом створювати загально-групові чати, їх вжиток є загальнодоступним, швидкісним і в цілому сприяє формуванню у здобувачів освіти звички аутонавчання, проектує персональну освітницьку траєкторію, допомагає продовжувати вчитися пожиттєво» [63].

Таким чином, основоположною ціллю застосування усіх перелічених вище інноваційних технологій навчання закордонних мов, у тому числі і англійської, є перш за усе підвищення ефективності формування іншомовної

комунікативної компетентності суб'єкта освітньої діяльності одночасно із формотворенням творчої складової індивідуальності, підтримання вмотивованості, щоб у школярів не згасло бажання розкривати себе, а в подальшому і реалізовувати. Індивідуалістичний підхід надає оновлені перспективи, адже дозволяє диференціювати учбовий матеріал, застосовувати дидактичні прийоми, як під час аудиторного заняття, так і поза ним, щоб досягти високої якості впродовж викладання предмету «Англійська мова» [1].

Ще одна методика, яка зарекомендувала себе як ефективна, це інноваційна методика «Neuro-English» (Нейронне навчання з англійської мови) заснована на тому, що потрібно навчати всі 4 нейро-зони одночасно («Нейро-зона слуху»; «Нейро-зона вимови»; «Нейро-зона смислового розпізнавання»; «Нейронна-зона граматичного конструювання англійських речень»), тому кожен курс спрямовується на навчання однієї конкретної нейронної зони. Саме це дозволяє здобувачам освітнього процесу не відволікатися, не марнувати час і не тупцювати на місці.

Людський мозок є насправді біологічний нейронний комп'ютер і навчати його треба ґрунтуючись на його нейронному пристрої. У мовній діяльності кори головного мозку беруть участь окремі нейронні зони, що спеціалізуються різних процесах.

Neuro-English, використовуючи у своїй основі науковий підхід у навчанні, налаштовує ці зони на роботу з англійською мовою. В результаті тренування нейронних зон у учня відбувається перебудова в роботі нейронів (нервових зв'язків та закінчень). І як наслідок, формулюються, всередині перерахованих вище зон, окремі зони, які вузько спеціалізовані на англійську мову.

Робота цих зон відноситься до автоматизованих процесів, а самі автоматизовані процеси відбуваються в нашій підсвідомості. До них відносять три групи явищ:

- Автоматизовані рухові навички, які трансформувалися зі свідомих рухів, що багаторазово повторюються (в'язання, мовна діяльність);
- Нав'язливі звички (жести, ритуали, пов'язані з минулим психологічним досвідом індивідуума);
- Неусвідомлювані складні рухові акти (сомнамбулізм чи постгіпнотичне навіювання).

Як працює даний метод: припустимо, вам у вухо "влетіло" слово, стілець, як наслідок у голові у вас з'явився смисловий образ стільця. У цей момент ви уявили, що це щось невелике на чотирьох ніжках, на якому можна сидіти. Набір звуків [chair] є "роздратування" в результаті якого у вас з'явилася "реакція" на них у вигляді смислового образу (семантичного образу).

Допустимо вам у вухо "влетів" набір звуків (appear [ə'pɪə]), якщо ви не знаєте його смислового значення (з'являтися, показуватися, здаватися, видаватися, виявлятися, проявлятися), то як наслідок у вас не з'являється семантичний образ цього набору звуків. Тобто, "роздратування" є, сигнали пішли у мозок (Нейро-зона смислового розпізнавання), а "реакції", тобто появи смислового значення немає. Тож саме тут має діяти процес навчання, встановлення нового зв'язку між роздратуванням із набору англійських звуків та реакції у вигляді появи сенсу. Така робота відбувається у всіх чотирьох зонах.

Формула даної інноваційної методики: «Роздратування – Зв'язок – Реакція». З'явилася в голові якась думка, учень автоматично витягує мовний граматичний шаблон (паттерн) з пам'яті і вставляє в граматичний паттерн потрібні слова, і автоматично м'язами мовного апарату правильно з англійським акцентом вимовляє слова.

Основні складнощі у вивченні англійської мови полягають перед усім у встановленні нових нейронних зв'язків при запам'ятовуванні нових слів. Є два способи формування зв'язків: фізичний та віртуальний.

Фізичний спосіб розвивається дуже важко внаслідок багаторазових повторень: роздратування – зв'язок – реакція. Тут нейрони справді фізично самі встановлюють нові зв'язки.

Віртуальний (мнемотехніка, метод асоціацій) – коли створюється зв'язок не так на нейронному рівні, як на рівні вже наявних фізичних зв'язків і в той час продукуються з-поміж них віртуальні зв'язки, це відбувається швидше, не чекаючи коли самі нейрони фізично навчаться перемикатися з одного стану на інший. Таким чином, виходить інтелектуальна надбудова над фізичною.

Тренування нейро-зон англійського слуху та вимови не піддається віртуальній установці зв'язків. Тут, хочеш - не хочеш, потрібні механічні повторення, подразник, зв'язок, реакція. У цій ситуації величезну роль в установці нових зв'язків (навчання) грає частота, з якою прослуховуються звуки, її періодичність, а також частота і періодичність вимови звуків.

У навчанні та формуванні нейрон-зон граматичного конструювання англійських речень і смислового розпізнавання, частота та періодичність з якою прослуховуються слова, а також вимова слів, відіграє у даному випадку меншу роль, тому що підтримувати віртуальний зв'язок набагато легше, ніж фізичний зв'язок.

Тобто, якщо якусь навичку ми не підтримуємо, то вона губиться, хоча на її відновлення йде менше часу, ніж заново відтворити навичку» [1; 21].

Успішні сучасні вчителі широко застосовують прийоми мнемоніки під час уроків з іноземної мови. Н. Кузик зазначає: «Як загально відомо, англійська, серед мов світу, має найрозширеніший словниковий запас. А щоб його активувати і розширити, педагоги змушені використовувати різні технічні прийоми, вдаючись до різних тактик тренування запам'ятовування. Найпоширенішими є захоплюючі ігри, що розвивають пам'ять – мнемонічні прийоми, адже вони активізують лексичний запас школярів» [29].

Як не прикро, але до сих пір, більшість вчителів не дуже часто застосовують мнемічні прийоми, а просто домагаються від здобувачів освіти

механічно вивчити текст. Натомість провідні науковці (Д. Лапп, Р. Еббінгауз, П. Рамус) розробили актуальні і корисні засоби покращення процесу запам'ятовування [4, с. 104–106], а В. Козаренко пропонує систему «Джордано» [18].

Н. Кузик зазначає: «Успіх при вивченні чужоземної мови вбачається в безперервному вдосконаленні лексичного резерву, при цьому кожен індивід добирає власні, тільки йому підходящі асоціації. Важлива умова – вони мусять бути нестандартними, гротескними, влучними» [29].

Сьогочасне тлумачення дефініції «мнемоніка» закарбовує різномасте поєднання приписів, котрі сприяють полегшенню запам'ятовування чималої маси факторів курсом утвору допоміжного асоціювання. В. Надєждіна трактує поняття «мнемотехніка» так: «Цей термін пояснюється як прикладне уживання методів, позначених у конкретизованій мнемоніці» [34].

Для прикладу Н. Кузик [29] наводить декілька прийомів мнемоніки на вокабулярі з тематики «Кухонні прилади, посуд»: «Схожі за звучанням асоціативні ряди. Необхідно підібрати до англійського слова найбільш співзвучне з рідної мови. Спогадуючи якесь із них, здобувач освіти машинально витягує з пам'яті і інше за допомогою пошуку незвичних образів, імагінацій. Накшталт, «frying pan» ['frɪɪŋ pæn] пательня, асоціюється з картоплею-фрі, котру смажать на ній; тара, у якій збовтують яйця спростить пригадування слова «bowl» [bəʊl] миска. «Метод Цицерона» - суб'єкт освіти примислює, що в даний момент здобувач подумки послуговується будь-якою кімнатою у будинку, в залежності від теми уроку, уявно розташовуючи стікери-образи, а потім інтуїтивно намагається їх пригадати. Дуже добре йдуть у хід римівки. Також немало важливий ефект приносить метод, коли запам'ятовування відбувається на фоні сенсорної підтримки, тобто лексичний матеріал промовляється, а мозок створює образ. Можна ускладнити цілою фразою, яка знадобиться у повсякденному житті: «The kettle boiled» (чайник закипів). Підоснова даного підходу першочергово простягається в автоматизації процесу говоріння споживати англійську. У

підсвідомості мусять виникати осяйні асоціації із контентом, що вивчається. Фахівці з мнемотехніки рекомендують постійно повторювати вивчене у чотири фази: щойно, як тільки освоїли, через півгодини, потім добу; пізніше декілька тижнів» [29].

Отож, вдала функція спомину тісно узалежнена від способів, котрі приміняються задля процесу згадування і відтворення інформації. Нині педагог мусить влучно користуватися різномасними методами, залучати безкомпромісно нові методи, прийоми й засоби вчення. Також уроки мають бути рухливі, принадні, обґрунтовувати необхідність набуття нових талантів, підштовхувати здобувачів освіти до опрацьовування досвіду і майстерності, вправно користуватися власними здобутками.

Кожен із описаних вище методів сприяє зацікавленості здобувачів до навчальної діяльності, полегшує процес засвоєння знань і з кожним кроком розвиває обдаровану молодь. Впровадження цих методів складає основу компетентнісного підходу у викладанні англійської мови.

2.2. Соціалізація особистості учнів під час організації навчально-пізнавальної діяльності на уроках іноземної мови

Нині школа у нашій країні припиняє існувати стандартизовано та безлико, а трансформується у соціально значущий педагогічно важливий синдикат, функціонування котрого ґрунтується на прихильностях й попитах підростаючого покоління. Перевагою подібної сучасної освітянської моделі являється розуміння будь-яким суб'єктом (батьками, учнями, вчителями) надважливих пріоритетних положень освіти: демократизму, гуманітаризму, інтенсифікації, індивідуалізму, гуманізації. Вагомою передумовою побудови макету успішної школи являється акцент на громадсько-свідоме зростання суб'єкта освіти.

Розбір наукових праць, скерованих на з'ясування умов організації освітньої діяльності, цілеспрямованої на соціалізацію особистості, надає потенціал визначити критерії, котрі сприяють його успішності. Серед таких

можна назвати біологічний (ступінь цілеспрямованості, сприймання оновлених становищ та оточуючих, потужність реагування, хист індивіда пристосовуватися) і суспільний (вплив життєвих середовищ, таких як сім'я, дитячий садок, школа, колектив ровесників).

Підоснова модернізованих оборотів, котрі настають як першопричина вдосконалення сучасної освітянської ниви, полягають у трансформації готовності суб'єкта освітньої траєкторії до взаємин із громадськістю у власній державі, і за її кордонами.

Слід також зауважити, скринінгуючи маршрути, змістовність форм діяльності та галузей комунікування індивіда в академічному соціалізуючому просторі, авторитетною стає саме вибірка чинників, що впливають на соціалізованість здобувача освіти. Спроможність контактувати із референтною групою являється релятивним свідченням його вдалої соціалізації.

Як відомо, сучасний педагог, незважаючи ні на які складнощі, що викликані сучасними соціально-політичними обставинами довкола, зобов'язаний не просто механічно виконувати свою роботу, а служити своєму покликанню креативно, уловлюючи запити вихованців, підтримуючи розвиток інтелектуальних здібностей, демонструючи уміння розбиратися у мінливому та швидкоплинному інформаційному терені, формулювати суверенну точку зору й підтримувати піднесення покрокового креативного мислення, комунікативно-ораторського хисту. Інакше кажучи, зрощувати соціалізованого індивідуума, котрий з легкістю підлаштовується під нинішні реалії, водночас спроможний підштовхувати власною ініціативою глобальну світобудову у позитивне русло.

Тому розглянемо більш детально впровадження сучасних елементів інформаційно-комунікаційних технологій, покликаних методично і планомірно активізувати розумову діяльність здобувачів на уроці англійської мови з теми «Подорожі» (Travelling), що забезпечують якісний компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови.

Реалізація даної діяльності дозволяє:

- сформувати громадянську активність здобувачів освітнього процесу у сьогочасному суспільстві;
- навчити учнів ефективно споживати іноземну мову (спілкування в реальних життєвих ситуаціях, здобуття і розвиток знань упродовж усього життя);
- розв'язувати комунікативні та проблемно-пошукові задачі, враховуючи соціокультурні і соціолінгвістичні аспекти мовлення;
- послуговуватися академічним досвідом, примноженим у закладі освіти з метою майбутнього самовдосконалення.

Розробляючи конспект уроку, ми розуміємо, що сьогочасні виклики зумовлюють рухатися вперед і освіту, адже актуальними залишаються завдання не просто надати здобувачам деяких знань, а саме навчити незалежності та активності у стремлінні до здобутку майстерності. Ці фактори автоматично набувають підвищених очікувань суспільства від нас, як висококваліфікованих педагогів. Педагогічна майстерність вимагає від спеціалістів вміння створювати уроки-презентації, які на даний момент являються обов'язковою часткою їх роботи. Продемонстрований нами урок також був апробований дистанційно у рамках виробничої практики, що проходила на базі Ліцею при Херсонському державному університеті. Тому із впевненістю стверджуємо, що їх застосування має як «плюси», так і «мінуси». Урок-презентація має змогу естетично та змістовно наповнити свій зміст, розширити основу дидактичних доробок, але водночас впливає на концентрацію уваги учнів за рахунок своєї надмірності, перенаповненості. Певні здобувачі освіти, не зважаючи на віковий діапазон, важко концентруються, сприймаючи повідомлення із інформаційно-технічних засобів. Тому одним із способів улагодження даної складності можна назвати життєдайне спілкування із вчителем, інтегруючи різноманітні типи робіт на уроках, адже жодна машина не підмінить задоволення від реалістичного взаємопорозуміння. Але на даний момент так склалися обставини, що без

дистанційного навчання наразі не обійтися. В інші часи, звичайно доцільнішим, по можливості, було б застосування комп'ютера під час уроку лише фрагментарно. Але теперішні інформаційно-комунікаційні технології являються підніжжям ходу інформатизування освітнього процесу, здійснення котрого, як відомо, допускає покращити ступінь навченості здобувачів, поглиблено використовуючи інформацію. Значущим є те, що застосування цієї технології сприяє покращенню вмотивованості суб'єктів освіти, більш розумно вибудовувати маршрут освітньої траєкторії, досягаючи неймовірно успішних цілей педагогічного впливу. Надважливою є спроможність і розтлумачити дефініцію слова, і ще й продемонструвати його зображення (див. додаток 1). Всі етапи вищеописаного методу були скеровані нами на розвиток школяра, спонукаючи до успішності, співробітництва з оточуючими, зрощуючи соціалізовану персону.

Розроблений та представлений нами в додатках конспект уроку (Додаток 1) розкриває сутність компетентнісного підходу при викладанні англійської мови. Нами обов'язково було включено такі вправи, як привітання, мовленнєва зарядка, загадки, колективна бесіда з метою удосконалення навичок та прийомів усного та писемного мовлення.

Початковий етап складається із привітання, мета цієї вправи полягає у активізації уваги здобувачів освіти, налаштування їх на робочий лад. Сучасні учні не повинні відчувати страх говорити іноземною мовою, а тому такі завдання, як необхідність розказати про себе чи сусіда по парті сприяють зниженню комунікативного бар'єра. Здобувачі освіти мали змогу по черзі повідомити про свої справи, підтримати бесіду у парах, із вчителем та у аудиторії вцілому. Таким чином закріплюється вивчена лексика, відбувається занурення в культуру Об'єднаного Королівства та Сполучених Штатів Америки.

Етап повідомлення теми заняття впроваджується з метою активації уваги учасників, розкриття змісту діяльності, тобто у нашому випадку до

ліцеїстів було донесено, що комунікування складатиметься навколо тематики подорожування.

«Мовленнєва зарядка» («warming-up») вводить учнів у мовленнєву ситуацію, тобто школярі відповідають на запитання вчителя, наприклад, яким видом транспорту ви більше любляєте подорожувати: машиною, поїздом чи кораблем. Від здобувачів освіти очікується розгорнута відповідь, де вони наводять приклади із життя, розповідають цікаві сімейні історії, пов'язані з туристичним досвідом своєї родини. Також важливо, щоб вчитель стимулював аудиторію наводити уточнюючі запитання, розв'язуючи між суб'єктами освітньої діяльності жвавий діалог. Нами було запропоновано обговорення проблемних питань, що стосуються частоти подорожей машиною чи поїздом у життєвому досвіді дев'ятикласників. Ускладнення лексичного матеріалу було за допомогою спонукання до розповіді, чи доводилося дітям коли-небудь у своєму житті бачити, а може і розмовляти з капітаном корабля чи літака. Можливість відповісти на запитання кожному надавалася спочатку у мікрогрупах, а пізніше й у мікрогрупі. Тобто, даний чинник позитивно впливає на вдосконалення навички мистецтва дебатів, зниження сором'язливості, згідно концепції компетентнісного навчання.

Також на даному етапі можна запропонувати їм рольову гру, пов'язану з темою подорожей. Вона дає змогу реалізувати основоположний методичний принцип – принцип комунікативної спрямованості навчання. Підвищується мотивація освоєння англійської мови, враховуються психологічні особливості здобувачів, їх віковий діапазон, схильності і таланти, моделюються сценарії комунікації, яка наближена до реальності. Під час цієї вправи, декілька пар школярів демонструють (у ролях) бесіду, наприклад, дія відбувається на вокзалі, у літаку тощо. Для ілюстрації необхідного словникового запасу ми б запропонували вчителеві скористатися прийомом «Mind-maps», де на плакаті зображений малюнок і написане слово, що його позначає. Також, методом мозкового штурму, група доповнює словами-синонімами дану діяльність. Таким чином здобувачі раз чи двічі

доповнюють лексичний матеріал, що влучно відображується на згуртованості класного колективу. Така навичка, закріплена ще зі шкільного життя, у майбутньому дозволить побудувати міцні стосунки серед колег, навчить поважати команду, плекати її інтереси. Тобто, дана вправа також має на меті соціалізувати гармонійну особистість.

Основний етап уроку має на меті налаштувати учнів на спілкування іноземною мовою. Для цього учні можуть об'єднуватися у підгрупи і обговорювати ситуації, відповідати на запитання вчителя, висловлюючи власну думку англійською. Наприклад, у подорож ви частіше за все збираєте легкий наплічник з мінімумом речей чи важку валізу, де є все необхідне на усілякі випадки життя? Зазначимо, що основоположне завдання усних дискусій, дебатів – навчити вислухати і почути, сформулювати власні судження і обґрунтувати їх. Підготовлені запитання для діалогу-дискусії обговорюються впродовж заняття і скористатися можна різноманітними прийомами: «неперервна шкала міркувань», «дискусії на кшталт телевізійних ток-шоу» чи «дебати». До прикладу, розв'язання проблемної ситуації (за канонами компетентнісного навчання), можна реалізувати через такі випадки: «Сьогоднішня мобільна молодь готова подорожувати з незнацька, тобто про таких ще кажуть «легкі на підйом». Що ви про це думаєте?». Також, на вибір викладача, нами запропонована і наступна ситуація – розігрування спілкування з оточуючими у аеропорту, під час проходження митного контролю. Такі вправи виконуються весело, школярі завдяки ним відчувають себе психологічно розвантаженими, у комфортних умовах.

Наступне завдання, яке ми пропонуємо виконати на уроці – це відгадування загадок. Таким чином розвивається кмітливість, легко запам'ятовуються і повторюються нові слова. Можна запропонувати ліцеїстам разом обговорити які асоціації у кожного з них вони викликають. Тобто, даний фактор впливає на використання нейронних зв'язків і забезпечується включення в урок описаної нами вище інноваційної методики «Neuro-English».

Наступне завдання заключається у прочитанні нового тексту: здобувачі знайомляться з текстом з підручника за такою інструкцією – «Прочитайте інформацію про різноманітні види подорожей». Дана вправа, за канонами компетентісно-орієнтованого навчання, дозволяє навчитися швидко орієнтуватися у прочитаному тексті на чужинній мові, перекласти його. Якщо виникають утруднення, діти можуть послуговуватися англо-українським словником. Незнайомі слова прописуються і таким чином тренується візуальна пам'ять, підвищується інтелект представників підростаючого покоління. Спонукаючи учнів вступати у діалог, учитель таким чином вдосконалює усне мовлення, а перечитуючи незнайомий текст – і навички швидкочитання.

Під час педагогічного прийому «самостійна письмова робота, колективна робота» здобувачам пропонується коротко записати способи подорожей, а пізніше презентувати це на широкий загал. Комунікативне (практичне) письмо та написання творчих робіт дають, на нашу думку, змогу здобувачам освіти описати і обговорити саме те, що було пережито ними особисто, або ж презентувати власні шляхи подолання життєвих ускладнень в штучно створених учбових ситуаціях. Основоположними типами творчих завдань, які позитивно впливають на соціалізацію підростаючого покоління також є суспільні проекти, буклети, есе. Серед прикладів можна вказати листи-скарги на сервіс під час подорожі за кордон, резюме і супровідні листи до них, рекомендації, реклами, переписка з друзями. Такою тематикою ми пропонуємо скористатися вчителю-початківцю, або навпаки, досвідченому, на вибір, в залежності від переслідуваної ним цілі уроку.

На прикладі нашого уроку, ми пропонуємо учням письмову роботу, де необхідно відповісти, чи вважають вони списки для підготовки до подорожей, які пропонують веб-сайти у своїх рекламних повідомленнях, корисними; чи послуговувалися учні такими ресурсами взагалі. Необхідно обґрунтувати свою письмову відповідь і продекламувати її на широкий загал. Презентація результату здійснюється добровільно і якщо учень невпевнений

у своїх силах, то вчителів не варто наполягати. За законами компетентнісно-орієнтованого навчання, слід пам'ятати, що буквально кожному учасникові навчально-виховного процесу має бути комфортно на занятті. На завершення завдання ліцеїстам пропонується доповнити список необхідних речей для подорожі власними, які, імовірно, не були прописані у рекламному буклеті, але без тих дрібниць подорож просто неможлива.

Для розвитку усного мовлення ми пропонуємо поміркувати над проблематичною ситуацією, яка хоч і створена штучно, але являється наближеною до реальності культури держави, мова котрої саме зараз вивчається. Тобто, учням пропонується уявити, що вони відправляються у двотижневу подорож до Орегону і із запропонованого списку необхідних речей, необхідно залишити тільки шість. Робота виконується у командах, часто застосовується при формуванні згуртованого і міцного колективу спеціалістами з тим-білдінгу (командо-утворення) або психологами.

Мета наступного етапу запропонованого нами уроку «Робота з новими словами»: активізувати в учнів лексичні одиниці з теми «Подорожі». Таким чином словниковий запас поповнюється і вдосконалюється. Тут доцільно повернутися до інноваційної методики «Neuro-English», яка заснована на тому, що потрібно навчати всі 4 нейро-зони. Таким чином, за допомогою методу асоціацій нові слова будуть вивчатися швидше. Для більш ефективного запам'ятовування пропонуємо усім класом називати асоціації на слова, що вивчаються впродовж даної лексичної теми. Словникова робота являється важливим моментом під час занять з будь-якої закордонної мови.

Наступним етапом нашого уроку було аудіювання. Розвиток цих навичок здійснюється за допомогою прослуховування аудіо запису з носієм мови, що дозволяє підвищити слухову компетентність на уроках іноземної мови. Взагалі досвід застосування практики кооперації під час навчання англійській мові з носіями («native speaker»), за умови такої можливості, продукує вагомі результати. Компетентнісний підхід саме і передбачає максимальне занурення у культурні особливості держави, мова якої

освоюється. Було запропоновано уважно прослухати текст і коректно відповісти на запитання, вставляючи пропущені слова за змістом. Наприклад: «Я завжди беру з собою _____, щоб моя чудова шкіра не обгоріла на сонці», тобто можна зрозуміти, чи учні з легкістю орієнтуються у вивченій темі, засвоїли матеріал, або вчителю необхідно приділити більше часу для її розкриття. Досвідчений педагог самостійно визначає об'єм завдань для кожного класу, таким чином реалізуючи концепцію особистісно-орієнтованого навчання.

Заключний етап має на меті підвести підсумок уроку. Учні записують домашнє завдання в щоденники. Ми пропонуємо написати есе, щоб здобувачі освіти змогли розкрити тему про своє бажання відвідати ту чи іншу місцевість. Необхідно описати яким чином вони планують до неї дістатися, тобто продумати маршрут омріяної подорожі.

Також на даному етапі учні коротко розповідають свої враження про урок на англійській мові: «Що для вас було важким, цікавим і новим?», таким чином закріплюються вивчені слова, вдосконалюється мовна компетентність. Дотримуючись загальних основ компетентнісного підходу, доцільно запропонувати здобувачам освіти провести на цьому етапі самооцінювання. У кінці уроку вчитель висловлює позитивні слова та схвалення і заохочення за роботу на уроці кожному учасникові навчально-виховного процесу.

Отже, застосування канонів компетентісно-орієнтованого навчання на нашому уроці сприяє формуванню у суб'єктів навчально-виховного процесу креативності, толерантного ставлення до оточуючих. Немаловажливою є підтримка комфортного самопочуття усіх членів групи, що спонукає у свою чергу усвідомленому освоєнню академічного матеріалу. Предмет «Англійська мова» збагачується завдяки застосуванню розмаїтих проблемних завдань, наближених до реальності. Даний тип занять пробуджує та підтримує зацікавленість, стремління приймати активну участь, буквально перетворюючись на співавтора уроку. Використання додаткової літератури

спонукає школярів до звички вчитися самостійно, вмотивовано. Усі вище перераховані прийоми приносять інтелектуальне задоволення учням від власних досягнень, спонукають не зупинятися, а набувати вищих щаблів майстерності.

Усі з вищеописаних технік несуть в собі благотворне та принадне наповнення, яким може скористатися як педагог-початківець, так і спеціаліст з багаторічним досвідом. Їх можна підлаштувати на власний розсуд під індивідуалістичні особливості здобувачів освіти під час викладання предмету «Англійська мова». А вжиток інноваційно-технічних засобів допомагає із владнанням актуальних питань, що постають повсякчас перед учбовим закладом. Так як наріжним каменем виховання та зрощення, в результаті даних маніпуляцій, є успішний, вмотивований, ерудований та ініціативний індивідуум, що психологічно готовий бути лабільним до будь-яких змін у світовій спільноті.

Висновки до другого розділу. Отже, важливим є і те, що застосування інформаційно-комунікативних технологій, в рамках впровадження компетентнісного підходу на уроках іноземної мови, сприяє підвищенню мотивації юних здобувачів освіти до учбової діяльності, самостійно будувати особистісну освітню траєкторію крізь призму свого світобачення, узгоджуючи з планами на майбутнє і продумуючи кар'єрні злети завдяки здобутим знанням. Усі ці чинники сприяють позитивному педагогічному впливу і результативним взаєминам у тандемі «вчитель-учень». Життєполягаючим у технології критичного мислення та під час використання технічних засобів є те, що вони самі являються інструментом пізнання, розвивають у підростаючого покоління навички критичного мислення. Всі етапи цієї технології, сама сутність парадигми компетентнісного підходу, цілеспрямовані на розріст індивіда, винагороджують міцною установкою бути успішним, спонукають будувати активну співпрацю з оточуючими, щоб розвинути соціалізовану та діяльнісну персону.

Особливо вагома роль вчителя, який працює творчо, розуміється на проблемах групи, позитивно впливає на вдосконалення когнітивних навичок, вправності прудко зорієнтуватися в сучасному неперервному потоці швидкозмінної інформації, сприяти генеруванню власної, незалежної ні від кого, чіткої позиції відстоювання особистих кордонів та інтересів, розрощувати покроково творчо-активне мислення, високий рівень комунікативного хисту, продукувати соціалізовану особистість, котра здатна видозмінювати світ на краще.

Соціалізування здобувачів освіти насамперед означає формотворення суспільної ролі суб'єкта в умовах здобутої життєвої практики, громадських контактів та оволодіння гуманними цінностями. В результаті, цей шлях – це слушний осередок збагачення іншомовної комунікаційної компетентності.

У сьогочасному світі процес соціалізування зростаючої генерації молодих людей чиниться планомірним ефектом різноманітної кількості підходящих громадських конструкцій й соціальних інституцій, розкривається на кожному віковому проміжку, відповідно до нормативів сьогодення. Соціально-значущим виховуючим чинником являється вузьке громадське середовище, де відбувається життєдіяльність дитини: родинне коло, референтна група із однолітків, авторитетне коло, що складається із важливих дорослих, тобто усі особи, причасні до комунікування зі зростаючим поколінням. Тому громадсько-вагоме значення набувається українськими освітянами, і у наш час є забезпеченням відбудови подібного освітянського терену, де індивідуум з ранішнього віку осмислював би власну соціальну вартісність, засобами ціннісних орієнтацій, набуваючи хисту міжособистісної взаємодії із оточуючими.

ВИСНОВКИ

Сучасна система освіти нашої держави яскраво виражена спрямованістю на інтеграцію у напрямку міжнародної освітянської ниви, підлаштовуючись під загальноприйняті канони. На сьогодні дана фаза охоплена вагомими перемінами в теоретиці та практиці, що покладена на освітньо-виховну парадигму. Найвагоміший складник під час проведення предмету «Англійська мова» у нинішніх реаліях є саме взаємини між учасниками процесу у основоположному тандемі «вчитель-учень», що орієнтується на культ особистості. Згідно вимог компетентнісного процесу, щодо оновлення освітянської ниви, згідно вимог сьогодення, актуальним являється запровадження модернізованих ігрових технологічних засобів з метою саморефлексування, тобто відстеження особистісного прогресу.

У нашій магістерській роботі ми теоретично обґрунтували та методично дослідили застосування компетентнісного підходу впродовж навчання чужоземній мові у сучасному освітньому закладі.

Для досягнення цілі дослідження було виконано такі задачі:

1. Провели теоретичне аналізування підходів до вивчення проблематики компетентнісного підходу у викладанні іноземної мови.
2. Визначили та систематизували методи активації розумової діяльності здобувачів середньої освіти під час комплексного засвоєння знань і способів практичної діяльності на уроках з предмету «Англійська мова».

Визначальною справою у теоретико-практичному педагогічному мистецтві постає нагальна потреба у багатогранності та вдосконаленні здійснювати професійну діяльність шляхом залучення усіх учнів до активного виконання завдань здобувачами освітнього процесу, поширення царини їх зацікавлень. Сьогочасним суб'єктам навчальної діяльності загальнодоступні багатомайті основи повідомлень, проте нерідко факт підготованої і спрощеної інформації може, навпаки, посприяти розвитку пасивності та млявості. У той же час може зникати прагнення до пошуку, пізнання, творчості, тобто активній діяльності. При сучасній проблемі –

розвитку кліпового мислення серед підростаючого покоління – академічна добірка спроможна уявлятися «сухою» й нудною, тож першочергово викладач у цей активний інформаційний часопростір мусить зацікавити його. Робиться усе це за допомогою вищеописаних цікавинок, бо як вказував Ф. Дістервег, що «корисна та методика, котра спонукає школяра до відродження ініціативності поряд із зацікавленістю, а от навпаки, некорисна та, що занадто легка, привчаючи школяра залишатися інертним і відстороненим» і ми цілком погоджуємося з цим.

Зважаючи на виклики соціуму, культурологічні особливості, що панують на нашій сьогоднішній українській освітянській ниві, заняття повинні бути наповнені альтруїстичним напрямком, переорієнтованим на індивідуалістичність, викарбовуючи соціально зрілу і конкурентоспроможну особистість на виході зі шкільної аудиторії. Як відомо, здобувач освіти просто не спроможний увібрати в себе нецікавий академічний матеріал, котрий не збігається з його внутрішніми потребами, де існує наднизьке інтелектуальне навантаження чи не задіяний емоційний інтелект, саме як рушій навчального прогресу. Через це колосальної значущості набуває різноманітне вдосконалення навичок підростаючого покоління. Безпомилково упорядковане педагогом незалежне функціонування здобувачів впродовж уроку підтримує помітний ефект успішності, готовності до засвоєння багатопланових знань, що відповідає принципам компетентнісного підходу.

Концепція «компетентнісного підходу» щодо здійснення учбового акту за посередництва вчителя іноземної мови, зобачує покладання на фундаментальний щабель нинішнє загальнодидактичне, психологічне й методологічне вчення, зважаючи на розмаїті думки щодо функціонування важливого взаємного доповнення у тандемі «вчитель-учень», убираючи в себе найвищий сенс навчально-виховного процесу – виховати впевнену та освідчену особистість. Визначною миттю освоєння англійської мови постає прийняття того факту, що предмет блискуче завчається засобами індивідуалістичного впливу, з обов'язковим аналізуванням власних

академічних попитів і відповідності в приміненні штучно створених проблемних ситуацій, котрі спонукають до вжитку чужинного мовлення у повсякденному використанні на рівні із рідним.

Основоположною ціллю освоєння на високому шаблі предмету «Англійська мова» являється утворення у підростаючого покоління «комунікативної компетенції», тобто спожиток мовлення як елементу міжкультурологічного порозуміння, застосовуючи закордонну мову у бесіді з носієм інакшого менталітету так, ніби взагалі між ними не існує лінгвістичного бар'єру.

Застосунок методів вчення за допомогою інтерактивної діяльності на практиці, мудрість функціонувати з розмаїтими новинками, що продукує штучний інтелект, здобувачами освіти схиляють до висновку про те, що ці форми, за обов'язкової умови їх систематичного застосування, посправжньому допускають відчуття школярами себе в «контексті» сумісного функціонування, формулюють потребу у спілкуванні та взаємодії у мікрогрупі в аудиторії, простежують зростання саморефлексування, чинять активацію на заняттях з предмету «Англійська мова».

Підсумовуючи вищезазначене, можемо впевнено відмітити, що новітні траєкторії навчально-виховного процесу, котрі утворилися внаслідок соціальних потреб та технологічного прориву, на сьогодні все більше вбирають в себе оновлені вимоги до сучасного викладання чужоземної мови. Інтернаціональні причини сьогочасної дійсності включають у себе виклики до оволодіння іншомовною комунікацією й обумовили популярне користування дидактичними інноваціями. Адже основоположний виклик сучасної школи полягає у майстерності навчити здобувача мистецтву вчитися, мислити і спілкуватися.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти*: зб. матеріалів IV Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 14 квітня 2021 року, Луцький національний технічний університет. Луцьк: Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 272 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 1998. 560 с.
3. Біляєв О. М. Концепція мовної освіти в Україні / О. М. Біляєв, М. С.Вашуленко, В. М. Плахотник. К: 2019, С.71-73
4. Василенко М. Граючись-виграємо. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2003. №1. С. 104–106
5. Ветхов О. М. Актуальні питання комунікативного навчання іноземних мов. *Педагогіка і психологія*. 2016. №1. С. 91–98.
6. Вишнівський О. «Діяльність учнів на уроці іноземної мови», К: 2018, с. 66-79.
7. Гапеева О. Л. WebQuest технологія у навчанні студентів за програмою підготовки офіцерів запасу. *Науковий вісник НЛТУ України*: зб. наук.-техн. праць. 2011. Вип.21.1. С. 335–340.
8. Грецька О. О. Використання новітніх форм роботи при навчанні іноземних мов. *Іноземні мови*. 2018. № 2. С. 38-40.
9. Гриневич М. С. Медіаосвітні квести. Вища освіта України. Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Київ : Гнозис, 2009. С. 153–155.
10. Гунько С. Метод асоціативних символів – сучасний високоефективний метод вивчення іноземної мови на початковому етапі. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2010. №8. С. 319-329.

11. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти з іноземної мови. Книга вчителя іноземної мови: довідково-методичне видання / упоряд. О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2015. 240 с.

12. Державний стандарт базової і повної середньої освіти (іноземні мови). *Іноземні мови*. 2004. № 1. С. 3-8.

13. Дістервег Ф. Керівництво до освіти німецьких вчителів. Т.2. 1835.

14. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Науковий ред. українського видання д. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт 2013. 273 с.

15. Кадемія М.Ю., Шевченко Л.С. Веб-квест у професійній підготовці вчителя: навч.-метод. посіб. Вінниця: Планер, 2013. 147 с.

16. Кизенко В., Савченко М. Реалізація інноваційної моделі розвитку культурно-мовних та морально-громадянських цінностей учнів у контексті дослідно-експериментальної роботи. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 3. С. 72–84.

17. Коваленко О. Я. Виклики сучасної освіти, або як підготувати учня до життя у сучасному суспільстві. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2018. №1. С. 8–10.

18. Козаренко В.А. Підручник мнемотехніки. Система запам'ятовування "Джордано" Миколаїв: 2007. 168с.

19. Комар О.А. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивної технології: дис. д-ра пед. наук: спец. 13.00.04. Умань, 2011. С. 122

20. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики. / Заг. ред. О.В. Овчарук. Київ: «К. І. С.», 2004. 112 с.

21. Компетентнісно-орієнтоване навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти: симбіоз педагогічної науки і шкільної практики : зб. матеріалів наук.-метод. інтернет-семінару «Компетентнісно орієнтоване

навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти: симбіоз педагогічної науки і шкільної практики». Київ, 23 вересня 2021 р. (наукове електронне видання). Київ : Пед. думка, 2021. 87 с.

22. Кононець Н. Технологія веб-квест у контексті ресурсно-орієнтованого навчання особистості. *Витоки педагогічної майстерності*. 2012. Вип.10. С.138-143.

23. Концепція компетентнісно-орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи / В. Г. Редько, Т. К. Полонська, О.С. Пасічник, Н.П. Басай; за наук. ред. В. Г. Редька. К. : Педагогічна думка, 2017. 51 с.

24. Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи / В. Г. Редько, Т.К. Полонська, О.С. Пасічник, Н.П. Басай; за наук. ред. В. Г. Редька. К. ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 36 с.

25. Копил І. П. До проблеми застосування сучасних інформаційних технологій при вивченні іноземних мов. *36 наукових праць*. Вип.28 К. : КНЛУ 2005. С. 30-38.

26. Костікова І.І., Казачінер О.С. Навчання іноземних мов молодших школярів: варіативність організаційних форм: моногр. Харків: Вид-во ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. С. 41.

27. Крупник Г. Компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови. *Наука та освіта в дослідженнях молодих учених* [Електронне видання] : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 16 трав. 2024 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2024. С. 75-76.

28. Кудрявцева В. Ф. Впровадження компетентнісного підходу у практику комунікативного навчання. Наукові записки національного державного університету ім. М. Гоголя. Сер. *Філологічні науки*. 2016. Кн. 2. С. 142-146

29. Кузик Н.В. мнемонічні прийоми на уроках англійської мови. URL: <https://naurok.com.ua/mnemonicni-priyomi-na-urokah-angliysko-movi-226926.html> (дата звернення: 06.09.2024)

30. Лісовець О. В. Виховання самостійності у дітей різної статі віком 5–7 років: монографія. Ніжин: НДУ ім. Миколи Гоголя, 2022. 223 с.

31. Любчак Н. М. Теоретичні аспекти визначення сутності дослідницької компетентності майбутнього вчителя. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія*. 2013. Вип. 39 (4). С. 33–40.

32. Максак І.В. “Blended learning” як інноваційний підхід у формуванні професійної компетентності вчителя англійської мови початкової школи. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 110. С. 247–249.

33. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т.М. Рекомендовано МОН України: наказ від 12.07.2021 р. № 795. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSHproetap.z.2022/Inozemni.movu.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Redko.ta.in.14.07.pdf> (дата звернення: 09.09.2024)

34. Надеждіна В. Застосування методу асоціації у навчанні англійської мови дітей старшого дошкільного віку. *Вісник психології і соціальної педагогіки*. Збірник наук. праць, №17, 2018

35. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи : МОН України. Київ, 2016. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 10.10.2024)

36. Омельченко Я.Є. Інтерактивні методи навчання у викладанні англійської мови студентами гуманітарних дисциплін. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Omelchenko.pdf (дата звернення: 12.10.2024)

37. Панасюк Ю. Компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови. URL: <http://visnuk.iatp.org.ua>. (дата звернення: 10.08.2024)

38. Пометун О. Запровадження компетентнісного підходу – перспективний напрям розвитку сучасної освіти. URL: <http://visnuk.iatp.org.ua>. (дата звернення: 19.02.2024).

39. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. Рідна школа. 2005. № 1. С. 65-69.

40. Пометун О. І. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи. К. : К.І.С., 2004. С. 66–72.

41. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. К., 2017. 135 с.

42. Професійна освіта: Словник: [навч. посіб.]. Уклад. С.У. Гончаренко [та ін.]; За ред. Н.Г. Ничкало. Київ: Вища шк., 2000. 380 с.

43. Редько В. Новітні педагогічні технології – у практику школи. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2007. № 1. С. 27–31.

44. Руднік Ю.В., Котенко О.В. Структура змісту професійної підготовки вчителів початкової школи у Фінляндській Республіці: традиції та інновації. *Молодий вчений*. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. № 10.2 (50.2). С. 32–36.

45. Руднік Ю.В. Підготовка вчителів початкової школи до застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов. К., 2018, 338 с.

46. Савченко О. В. Компетентнісний підхід у навчанні іноземної мови і склад професійно-комунікативної компетенції. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Том 31 (70) № 2, Ч. 2, 2020. С. 218-224 . DOI <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.2-2/38>

47. Савченко О.П. Компетентнісний підхід у сучасній вищій школі. Педагогічні видання. *Педагогіка і наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку*. 2010. Вип.3. С. 16–23.

48. Савченко О. Я. Складові реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / За заг.ред. О. В. Оварчук. К.: «К.І.С.», 2004. 112 с.

49. Сисоєва С. О. Підготовка вчителя до застосування навчальних форм. К: 2014. 406 с.
50. Скубашевська О.С. Сучасні тенденції інновативних форм навчання у другому десятиріччі ХХІ ст.. *Науковий вісник*. Харків: ХНПУ, 2015. Вип. 44. С. 197–209. (Серія «Філософія»).
51. Словник іншомовних слів / за ред О. С. Мельничука. Київ: Головна редакція УРЕ, 1977. 775 с.
52. Слюсаренко Н. В. Аналіз сучасних підходів до проблеми розвитку здібностей учнів при використанні форм роботи. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. Херсон : Айлант, 1999. Вип.10. С.93–97.
53. Сорочан Т. Характеристика професіоналізму управлінської діяльності керівників шкіл на засадах компетентнісного підходу. *Шлях освіти*. 2005. № 3. С. 9–12.
54. Федяєва В. Л. Компетентнісний підхід у концепції «Нова українська школа»: плюси, мінуси, перспективи втілення. *Педагогічні науки* : зб. наук. праць. Гол. ред. Л. А. Пермінова. Херсон ; Івано-Франківськ: ХДУ, 2023. Вип. 102. С. 12-18.
55. Шклярук Г.О. Інтенсифікація навчання іноземної мови з використанням комп'ютерних технологій. *Англійська мова та література*. 2011р. № 22. С. 2-3.
56. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: Навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 207с.:іл.
57. Armstrong T. Multiple Intelligences in the Classroom. USA: Association for Supervision and curriculum Development, 2000. 122 p.
58. Bimmel Peter, Kast Bernd; Neuner Gerhard. Deutschunterricht planen NEU. Fernstudien projekt zur Fortund Weiterbildungim Bereich Germanistikund Deutschals Fremdsprache. Fernstudieneinheit 18 / Peter Bimmel; Bernd Kast; Gerhard Neuner. Berlin: Langenscheidt, 2011. 206 с.

59. Brayshaw Daniel, Hastings Bob, Edwards Lynda, Bright Catherine, Fricker Rod, Sosnowska Joanna. High Note 3. Student's Book. Pearson Education Ltd. 2020, 200 p.
60. Gardner H. The Development and Education of the Mind. NY: Routledge, 2016. P. 142
61. Langran J., Purcell S. Language Games and Activities. URL: <http://www.eric.ed.gov> (16.06.2024)
62. Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching. NY: Oxford University Press, 2010. P. 107–111
63. Rudnik J.V. Methodology of “Mind maps” technology usage at primary school’s foreign language lessons. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology* / [Budapest]. 2014. № 33. P. 17–20.
64. Webquest.org URL : <http://www.webquest.org/index.php>. (01.12.2023)

ДОДАТКИ

Додаток А

Тема: Travelling

Група: 9 клас

Дата проведення: 24 квітня 2024 року.

Тип практичного заняття: групове фронтальне (синхронно, на платформі ZOOM); заняття, спрямоване на поповнення активного лексичного

словника, урок систематизації засвоєних лексичних знань, формування мовленнєвих умінь та навичок.

Методи та форми проведення заняття: інструктаж, стимулювання, вдосконалення знань та застосування їх на практиці

Міждисциплінарні зв'язки: Соціологія/Психологія

Навчально-методичне забезпечення: тематична презентація, наочний матеріал, підручник з англійської мови для 9 класів High note 3 [59], завдання зі SB/WB, загадки-riddle, Wordwall платформа, відео та аудіо матеріали, рефлексійний слайд-зображення.

Мета:

Освітня:

- активізувати у мові здобувачів освітнього процесу лексичний матеріал з теми «Подорожі»;
- вчити учнів вести непередготовлене усне мовлення (з опорою);

Практична:

- навчити дітей оперувати лексикою з теми «Travels»;
- удосконалити вживання Present Simple та конструкції I wish I could;

Розвиваюча:

- розвивати комунікативні здібності;
- розвивати вміння логічно передавати власну думку;
- розвивати навички аудіювання, читання та говоріння за темою.

Виховна:

- заохочувати учнів до прослуховування текстів, пов'язаних з туристичною індустрією;
- прищеплювати любов до подорожей;
- виховувати у дітей інтерес до мистецтва туризму.

План заняття:

1. Початковий етап 5 хв.

- Привітання, організація класу. 1 хв.
- Повідомлення теми і мети уроку. 1 хв.
- Мовленнєва зарядка (warming-up) 3 хв.

II. Основний етап 30 хв.

- Введення в іншомовну атмосферу. 5 хв.
- Виконання завдань 10 хв.
- Робота зі словами. 15 хв.
- Аудіювання 10 хв.

III. Заключний етап 10 хв.

- Повідомлення домашнього завдання 1 хв.
- Підведення підсумків уроку. 5 хв.
- Виставлення оцінок, їх мотивація 4 хв.

№	Етап заняття	Час	Зміст роботи		Метод, прийом, засіб
			Дії (слова) викладача	Дії (слова) студентів	
1	I. Початковий	5 хв	Good afternoon, students, I am glad to see everyone and I hope you are ready for the lesson.	Учні вітаються з вчителем.	Привітання, організація класу Прийом: бесіда Мета етапу: Активізувати увагу учнів, налаштувати їх на робочий лад.
2	Повідомлення теми і	1 хв	Today we will talk with you about travelling. Aim of today's lesson is to learn more about		Мета етапу: повідомити

	мети уроку.		travels.		ти тему та мету уроку Прийом : бесіда
3	Мовленнєва зарядка (warming-up).	3 хв	<p>I would like to ask you a few questions.</p> <p>1. What do you like more (go by car, go by train, go by boat ...)?</p> <p>2. Have you ever seen the captain of a ship or an airplane? Did you talk to him?</p> <p>3. How often do you travel by car or train?</p>	<p><i>We go by car</i></p> <p><i>And we go by</i></p> <p><i>We go by boat</i></p> <p><i>And we go by</i></p> <p><i>We go by land</i></p> <p><i>And sea and a</i></p> <p><i>We go, go, go</i></p> <p><i>From here to t</i></p>	<p>Мета етапу: ввести учнів у мовленнєву ситуацію .</p>
4	II.Основний етап Введення в іншомовну атмосферу.	5 хв	<p>When you go on holiday, do you prefer to travel light or pack for every possibility? Do you usually pack a backpack or a suitcase?</p> <p>I would like to ask you a few questions.</p>	<p>Учні один за одним відповідають на запитання вчителя, висловлюючи власну думку англійською мовою.</p> <p>Учні відгадують загадки на слайді (додаток Г)</p>	<p>Мета етапу: налаштувати учнів на спілкування іноземною мовою.</p>
5	Виконання завдань.	10 хв	<p>Open, please, your exercise-books and write the date and the topic of our lesson. На дошці: «Friday, the 26th of April. Class-</p>	<p>Діти записують дату і тему в зошити,</p>	<p>Мета етапу: удосконалити</p>

			<p>work. Travels”. Let`s read some information about different ways of travelling.</p> <p>Поки учні виконують завдання, вчитель дає наступне запитання: Do you find lists, apps or websites helpful when deciding what to pack? Say why.</p> <p>Вчитель пропонує виконати гімнастику для очей https://www.youtube.com/watch?v=RvbEX2b5wDs</p> <p>Завдання на слайді: Read the packing tips below. Which are the most difficult to follow and why? Can you add any more tips?</p> <p>To imagine that you are going on a two-week trip to Oregon. Refer them to the packing list at the bottom of the page and. You can only pack six of the items. You should decide which items to take with you.</p>	<p>читають текст (Додаток Б) і коротко записують способи подорожей.</p> <p>Учні відповідають на питання вчителя.</p>	<p>навички усного мовлення й читання. Прийом : самостійна письмова робота, колективна робота</p>
6	Робота зі словами	1 5 хв	<p>Look at the board, you can see new words. Try to memorize them. It will help you to enrich your vocabulary.</p> <p>Вчитель: Now please write down these words in your vocabulary.</p>	<p>Слова на слайді: <i>Phone and changer</i> <i>Headphones</i> <i>Travel adapter</i> <i>Power bank</i> <i>First aid kit</i> <i>Insect repellent</i> <i>Sunblock</i> <i>Travel pillow</i> <i>Ear plugs</i></p>	<p>Мета етапу: активізувати в учнів лексичні одиниці з теми «Подорожі» Прийом : словникова робота</p>

				<i>Penknife</i> <i>Torch</i> <i>Pocket</i> <i>Guidebook</i> Учні записують нові слова в словнички.	
7	Аудіювання.	1 0 хв	In order to more successfully learn this lesson, let we conduct listening. I will read text and you should carefully listen it to give me right answers to the questions. Вчитель читає учням текст (Додаток 2). Після прочитання вчителем тексту, він зачитує питання.	(Додаток В)	Мета етапу: розвивати навички аудіювання
8	III. Закljučний етап Повідомлення домашнього завдання.	1 хв	The lesson is over so I think you are ready to get your homework. Do exercise 2 on the page 53 in your book. You are to answer the questions. And the second task will be essay which you have to write in your exercise-books. Topic of essay is "I wish I could go to ..." Describe please in your essays which way of travel you would prefer. Now open your day-books and write your home task. Hope you will do it well.	Учні записують домашнє завдання в щоденники.	Мета етапу: підвести підсумок уроку.
9	Підведення підсумків уроку	5 хв	I would like to know what was difficult, interesting and new? So at this lesson we spoke about travelling. You've done really good piece of work today. And you should get satisfactory marks.	Учні коротко розповідають свої враження про урок.	Мета етапу: підвести підсумок уроку.
10	Виставлення оцінок, їх мотивація.	4 хв	(Name) gets (mark). Your answers were rather correct / You were very active today and tried hard / You should be more thoughtful and study little bit more hard / Your answers were excellent today, well done! Вчитель прощається з учнями:	Учні прощаються із вчителем	

		Thank you, I hope you liked today's lesson. It was a pleasure to work with you. The lesson is over. Good-bye!		
--	--	---	--	--

ДОДАТОК Б Текст для самостійного опрацювання

How to pack like a pro

Heading off for a gap year or a backpacking adventure? Consult our packing tips and tick off the items on our packing list.

- **Go small** – Whether you're running through the airport to catch your flight, or climbing on the roof of the train to the next Indian town, you'll be glad you packed small and light.
- **Pack fours** – 4 t-shirts, 4 pairs of socks, 4 pairs of underwear. One to wear, one as a spare, one to wash, and one to dry.
- **Think flexibility** – trousers that you can unzip to become shorts, a jacket that is also a travel pillow, a scarf that may be used as a hat, bag, towel etc.

I can use language related to travel

Packing list

Electronics	Health and hygiene	Other
1 ☐ E phone & charger	5 ☐ D first aid kit	10 ☐ K penknife
2 ☐ F headphones	6 ☐ C insect repellent	11 ☐ L torch
3 ☐ J travel adapter	7 ☐ G sunblock	12 ☐ H pocket guidebook
4 ☐ B power bank	8 ☐ A travel pillow	
	9 ☐ I ear plugs	

ДОДАТОК В Картки із вправою

5 **2.5** Complete the sentences with travel essentials from the packing list. Then listen and check.

- 1** I've got sunblock so my beautiful fair skin doesn't get burnt in that hot sunshine.
- 2** Have you got a _____ so you don't get a stiff neck?
- 3** You ought to take some _____ in case it's really noisy on the plane.
- 4** Have you got some _____? I read that Oregon has some very hungry mosquitoes.
- 5** I've got a little _____ in case of minor injuries.
- 6** Are the electric plugs the same or do you need a _____?

ДОДАТОК Г

7 **SPEAKING** Complete the sentences so that they are true for you. Then compare with a partner.

- 1** I always take _____ with me on long journeys in case ...
- 2** No one should go on holiday without _____ because ...
- 3** I think it's important to stay within easy reach of _____ on holiday ...
- 4** The first thing I do when I reach my destination after a long journey is _____.
- 5** Before I set off on holiday, I always _____.